

Yohana

Gabate təlankuri

Muntu rəsh təlankuri yari sun gəs gip təlankuri da'a. Ama tabbate'e Yohana nye mən kartən kə Yesu <<muntu Yesu ba ndu gwa>> ni rəsh təlankuri (Zhit gip 13.23; 19.26; 20.2; 21.7,20). Ba shino rəsh ni sheti ghon 85 den kaar kə gəri kə Yesu. Rəsh ni təlankur kən kə də gode kandatu Yesu kalma kə Yam kan ra na pare ko patən da'a dām mbarəm kan də dām gip dlom gəmi gwa. Ti ni'e mən dəli mbarəm kan Yam yari'e tii cwat gwa, ti ni es'e Almasihu Nya Yami. Kano təp kəba ngəshtən den ti ni mbarəm baa zam rai (20.31). Təlankuri pa yari ra den ba zam ni rai kan baa pa da gwa təp kəba ngəshtən den Almasihu. Munju kan nəm'e Yesu ni'e təpe, ti ni'e ge shirəmi, ti ni es'e rai, baa zam bi bar kə Yam tu kəkəni. Bar ho bar gip təlankur kəno ar ni'e kandatu mən rəshiyi pi ampani na bar ju kan ba pi se na gəni gwa na ngashi na bar ju kan kə ruhu ni gwa. Bar juwo ar ni'e ga male, na bəredi, na cirtəni, na mən le təm na təm gəsi, na shirəm kən'e, <<Ami ni,>> kan es na kin inabi na mir gəri kini.

Bar ju kan ra gip təlankuri gwa

Gabate təlankuri 1.1-18

Pare pi mbap kə Yesu 1.19-51

Pi mbap kə Yesu na kulci mbarəm gip pili 2.1-12.50

Dəmi kə Yesu den bi məshtəni 13.1-17.26

Məshtən kə Yesu 18.1-19.42

Tlitən kə Yesu gip məshi mbarəme 20.1-21.25

Kalmayi dāmka mbarāme

¹ Na la'i gəs kə pi ko unu na unuwo Kalma ra, Kalmayi ra na Yami, kan Kalmayiwo Yam ni.

² Ti nərə na Yam terka kapən də pi bar kup.

³ Təp kar ti ni pi bar kup, argon ra kan Yam pi gip bar ju tə pi bat nan ti gwa da'a.

⁴ Ti ni'e mən bi ge mbatli, ge mbatli tu ngapo ar ni'e cirtən kə mbarəmi.

⁵ Cirtəni ba cir ni gip dāməni, ama dāməni mani tle gam kə cirtəni da'a.

⁶ Mbarəm gon ra kan Yam kar ti dīr gwa, mən sun'e Yohana.

⁷ Tə dīr ni kə də tə yari mbarəm ge shirəm den cirtəni, kə də mbarəm kup ngəsh wur den cirtən tu.

⁸ Yohana na gam gəs ni'e cirtən tu da'a, tə dīr ni kə də tə yari mbarəm ge shirəm den cirtəni.

⁹ Ho cirtən tu kan ba bi cirtən ko gonge mbarəm ra den dīrtən gip atl kundərəndlip.

¹⁰ Tə ra far den kaar atli, kup na təp kar ti ni pi atl kundərəndlip, ama mbarəm den kaar atl mani momi gəs da'a.

¹¹ Tə dīr ni kar mbarəm gəsi, ama mbarəm gəsi nəm ti da'a.

¹² Ama munju kup kan nəm ti, munju kan ngəsh wur den sun gəso, tə bi wur bi kə dəmi mimir kə Yam wi.

¹³ Ba'e mimir ju kan gəri gəzən nərə kandatu mbarəm ba gəri, ko kə ba metən kə gər na kosi, ko kə ndu'i kə mbarəm gwa da'a, ama gəri kə Yam ni.

¹⁴ Kalmayi palka mbarəme kan tə dām gip dlom gəmi. Mə shin dədatən gəsi, dədatən kə nya nəm tonngəlan kə Yam kan bom, muntu dəl sur kar

Bəbayi gwa, laa'i na zo mbatl kə Yam na ge shirəmi.

¹⁵ (Yohana shirəm den ti. Tə tli yar yam tə wule, <<Muntu ni'e mbarəm tu kan a wule, <Mən dīrtən den kaar da'əmi manəmi, domici təra kapən də gəri mi.

¹⁶ Təp kar laa'i zo mbatl gəs ni mə zam zo mbatl gon ra den goni.

¹⁷ Domici kulciwo təp kar Musa ni bi, ama zo mbatl kə Yam na ge shirəm dīr ni təp kar Yesu Almasihu.

¹⁸ Murgon ra kan bot shini Yam gwa da'a, ama nya gəs nəmi kan bom, muntu kan ti ni'e Yam kan ra na Bəbayi gwa, ti ni tə gode mi Yami.> >>

Yohana wule ti ni'e Almasihu da'a

¹⁹ Seda kə Yohana ikən nan mən Yahuda kə Urshalima kar mən keri bar ju dīri Yam na mən gəsgal kə Lawi kə wu ngen momi den ko ti woni gwa.

²⁰ Tə nge yari da'a, ama tə bul bi tə wule, <<Ami ni'e Almasihu da'a.>>

²¹ Wu ngen momi kar ti wu wule, <<To ki ni'e wowe? Ki ni'e Iliya ya?>> Tə wul wur'e, <<Ami ni da'a.>> Wu wul ti'e, <<Ki ni'e mən yari shirəm kə Yam tu ya?>> Ar ni tə nəmi wur tə wule, <<O'o.>>

²² Kan wu pa'i na wultən'e, <<Ki ni'e wowe? Yari mi argon tu kan mii bali munju kan kar mi dīr gwa. Unun kə wul gam gi rawe?>>

²³ Yohana bali wur gip shirəm kə mən yari shirəm kə Yam Ishaya tə wule, <<Ami ni'e yar mən latən bi gip ləpe, <Kərkəmi ni guntəp Babom ar dəm sat.> >>*

* 1:23 1.23 Ishaya 40.3

24 Ar ni mən Parise jən kan kar wur gwa

25 ngen momi kar Yohana wu wule, <<Kan unun kem kə pi mbarəm batisma nan ki ni'e Almasihu ko Iliya, ko mən yari shirəm kə Yam tu da gwa?>>

26 Yohana nəmi wur tə wule, <<A pini mbarəm batisma na male, ama gip kəno gon ra kan kə mom ti da gwa.

27 Ti ni'e muntu kan ba đir kaar da'əmi, muntu zap kaptəlan gəs ma a kəm pətli da gwa.>>

28 Muntu kup pini gip nye bən kə Betanya den kəti bi bula kə Urdun, las tu kan Yohana den pi mbarəm batisma gwa.

Yesu ni'e nye Təm kə Yami

29 Bar tlowo ar ni Yohana shin Yesu den tertən kar ti, kan tə wule, <<Shin ni nye təm kə Yami, muntu kan ra na warwat pitən kə mbarəm kə atl kundərəndlip gam da ti gwa!

30 Ti ni'e muntu kan a shirəm den ti gwa nan a wule, <Mən đirtən den kaar da'əmi manəmi, domici təra kapən də gəri mi.>

31 Kup na ami na gam gən ma a mom ti da'a, ama argon tu kem a đir ami den pi mbarəm batisma na mal gwa ni'e kə də mom ti ra gip Isra'ila.>>

32 Kan Yohana ba bi seda'e, <<A shin ruhu kə Yam den surtən na dli wule kə kuburi kan ba dlər den ti.

33 Faro, a mom ti da'a, ama muntu kan karəm kə pi batisma na mali yarim'e, <Mbarəm tu kan kə shin Ruhu sur kan ba dəm den ti ni'e muntu kan baa pi mbarəm batisma na Ruhu kə Yam gwa.>

³⁴ A shin wi kan a yari den'e muntuwo Nya Yam ni.>>

Mir mən kulci kar Yesu kə pari

³⁵ Bar tlo eso Yohana ra dlor na rop gip mir mən kulci kar ti.

³⁶ Nan tə shin Yesu den wucetəno, ar ni tə wule, <<Shin ni! Nye Təm kə Yam ta!>>

³⁷ Nan mir mən kulci kar ti ropi kum tə yari untuwo, ar ni wu kop Yesu kaari.

³⁸ Yesu bali ger kaaro ar ni tə shin wur den kopi gəsi, kan tə ngen momi kar wur tə wule, <<Unun kə ndu we?>> Ar ni wu wule, <<Rabbi, (Ba mən kulci ituwi), a ko ni kə dəm we?>>

³⁹ Yesu nəmi wur tə wule, <<Dir shin ni.>> Ar ni wu ri nan ti kan wu shin las tu tə dəm gwa, wokociyiwo bar kə gəlla am wupse ni kə siti, kan wu pa'i nde pət nan ti.

⁴⁰ Andərawus, erəm kə Siman Bitərus ni'e nəm gip ropi kan kum argon tu Yohana yari kan wu kop Yesu gwa.

⁴¹ Argon tu Andərawus pare piwo ar ni'e, tə zam erəm gəs Siman kan tə wul ti'e, <<Mə zam Almasihu wi>> (Zəzari kə Yam ituwi).

⁴² Kan tə dīr nan ti kar Yesu. Ar ni Yesu shin ti, kan tə wule, <<Ki ni'e Siman nya Yohana. Baa la ki bi'e Kepas>> (na bi gono Bitərus, tat ituwi[†]).

Yesu la bi Filibus na Natanayilu

⁴³ Bar tlowo, ar ni Yesu pən gip mbatl gəs den'e tii ndara Galili. Ar ni tə zam Filibus, kan tə wul ti'e, <<Kopəni.>>

[†] **1:42 1.42** Kepas (na bi kə mən Arameik ni) kano Bitərus (na bi mə mən Hellas) kup rop juwo tat ni ar ba pi nupi.

⁴⁴ Filibus nye mən Betsaida ni, bən kə ga Andərawus na Bitərus.

⁴⁵ Filibus zam Nataniyel kan tə wul ti'e, <<Mə zam mbarəm tu kan Musa mən yari shirəm kə Yam rəsh den ti gip təlankur kulci gəs gwawī, muntu kan ga mən yari shirəm kə Yam ma rəsh den ti gwa'e, Yesu kə Nazarat, nya Isubu.>>

⁴⁶ Nataniyel ngen momi tə wule, <<Baa mani zami ho bar gon gip Nazarata?>> Filibus wul ti'e, <<Dir kə shini.>>

⁴⁷ Nan Yesu shin Nataniyel den tertəno, ar ni tə shirəm den ti tə wule, <<Ho nye mən Isra'ılan kəni, muntu kan setən ra gip pitən gəs da gwa.>>

⁴⁸ Nataniyel ngen momi kar ti tə wule, <<Im ni kə momən rawu?>> Yesu nəmi ti'e, <<A shin ki nan ki ra gəs kin turum kapən də Filibus la ki bi gwa.>>

⁴⁹ Kan Nataniyel ba wul Yesu'e, <<Ba mən kulci, ki ni'e Nya Yami! Ki ni'e Gun kə Isra'ila.>>

⁵⁰ Yesu wul Nataniyel'e, <<Kə ngəsh ki ni demən nan a yari'i den a shin ki gəs kin turum gwa ya? Kii shin kiri bar ju kan man muntu gwa.>>

⁵¹ Ar ni tə pa wul wur'e, <<Na ho bi ni a yari ine, kii shin dlom yam buli, na mir mən kartən kə Yam den totən na surtən den‡ Nya Mbarəme.>>

2

Yesu pali koni mal dām njeti mal Inabi

¹ Den pət kə myakano nyel gudlumi ra gip bən kə Kana gip kəti atl kə Galili. Nasi Yesu ra lasi,

² Yesu na mir mən kulci kar ti ma la wur bi kə ba gudlumiyi.

‡ 1:51 1.51 Pare pi bari 28.12

³ Nan mal kin inabi gəzən pakawo, ar ni nasi Yesu wul ti'e, <<Wu'i na mal kin inabi da'a.>>

⁴ Yesu bali ti tə wul ti'e, <<Nəna, unun kem kə đir karəm rawe? Wokoci gən piwi da'a.>>

⁵ Ar ni nas wul mən pi mbapi'e, <<Pi ni argon tu kup tə yari in gwa.>>

⁶ Kosak na lasiwo kiri ran kə tat jen ra guduli mukka, nari ni mən Yahuda ba pi mbap ju kan Yam ba nəm gwa tək kə ba hotəne, ko gonge gip tati ba mani shoti ti mal bar kə tat mal mukka.*

⁷ Ar ni Yesu wul ga mən pi mbapi'e, <<Laa'i ni ran ju na male.>> Kan wu la'i har bisi.

⁸ Kan Yesu ba wul wur'e, <<Kəkəno nge ni kə ri ni mbarəm tu kan ne ti gam nyeli gwa.>> Ar ni wu pi untuyi,

⁹ kan mbarəm tu ne gam nyeli ba bom mali kan palika mal inabi gwa. Tə mom las tu ar dəl gwa da'a, mən mbap ju kan nge mali gwa ni momi. Kan tə la bi ba mən gudlumiya markəme

¹⁰ tə wule, <<Ko gonge mbarəm ba dəli ni mal inabi kan mani təmtən gwa kakani, den kaariwo kan də dəli muntu kan ri məntayi da'a wokoci tu məndəkiyi tla ar kəm wur wi gwa, ama kiwo kə ne muntu mani təmtən gwa se kəkəni.>>

¹¹ Muntu ni'e halama bar kə dləkəntən kə Yesu kə nəm, tə pini muntu gip bən kə Kana gip kəti atl kə Galili. Na untu ni tə gode dədatən gəsi, kan mir mən kulci kar ti ba ngəsh wur den ti.

Yesu kar mən wuri barka gip bom kə Yami

¹² Den kaar kə untuwo, ar ni Yesu ndara Karparnahum nan ti na nase na mir mən gəpi gəs na

* **2:6 2.6** Bar kə galan hauya nəm na kutl ko lita hauya nantam.

mir mən kulci kar ti. Wu dəm suka kə mir muri jeni.

¹³ Nan wokoci Nyel Jikat Bədlabən kə mən Yahuda piwo, ar ni Yesu to gəs Urshalima.

¹⁴ Te gip dəbom bom kə Yam kawo, ar ni tə zam mbarəm den ta wuri ga tla, təm na kubərka, kan na jen njon den tebər wu den bali wurpi.

¹⁵ Ar ni tə miri zap tə pi rəba nari, kan tə kar wurka gip bom kə Yami, kup na təm na tlayi, kan tə jirkət ga tebər gəzənka tə wi ge wurpi kə mən bali wurpiyika.

¹⁶ Ar ni tə wul munju kan ba wur ga kubərka gwa'e, <<Dəli ni bar ju deka! Ba kə pali ni bom kə Ban ka ba bar pət da'a!>>

¹⁷ Ar ni mir mən kulci kar ti dami den ar ra na rəshi gip shirəm kə Yam'e, <<Ghuve kə ndu'i bom gi baa cim mbatl naari.>>†

¹⁸ Ar ni kiri kə mən Yahuda ngen momi wu wule, <<Unu bar kə dləkəntən ni kii pi kan baa gode iko gi kə pi bar tu gwawu?>>

¹⁹ Yesu nəmi wur tə wule, <<Yas ni bom kə Yam kənka, ami ngapo aa tu lasi gip muri myakan.>>

²⁰ Mən Yahudayi bali ti wu wule, <<Ar pən sheti ghon hauya rop na mukka kan ba'i pa'i tu'i bom kə Yam kəni, ama kə ri kə tu'i gəs ra lasi gip muri myakana?>>

²¹ Ama bom kə Yam tu Yesu ba shirəm denewo dli gəs ni.

²² Den kaar kə tli gəska gip məshi mbarəm ni mir mən kulci kar ti dami argon tu tə yari gwa. Kano wu ngəsh wur den shirəm kə Yam kan ra na rəshi na shirəm ju Yesu yari gwa.

† 2:17 2:17 Zabura 69.9

23 Nan Yesu ra gip bən Urshalima wokoci kə Nyel Jikat Bədlabəno, ar ni mbarəm na womti shin bar kə dləkəntən ju tə den pi gwa kan wu ngəsh wur den ti.‡

24 Ama Yesu ne dli den wur da'a, domici tə mom mbarəm kup.

25 Tə pa ndu də mbarəm yari ti argon den nya mbarəm da'a, domici tə mom argon tu gip mbatl kə ko gonge mbarəm gwa.

3

Nikodimu ri kar Yesu

1 Mbarəm gon ra gip mən Parise, mən sun'e Nikodimu, tərā nəm gip mən domtən kə kiri kə mən Yahuda.

2 Ar ni mbarəmi dīr kar Yesu gip gasi kan tə wule, <<Ba mən kulci, mə mom ki mən kulci mbarəm kan dəl sur kar Yam gwa ni. Domici murgon ra kan baa mani pi halama bar kə nəmi bi na am ju kan kə pi gwa da'a Yam ni ra nan ti da gwa.>>

3 Yesu nəmi ti tə wule, <<Ge shirəm ni a yari'i, o gər ki ni es* dawo, kii shin mulki kə Yam da'a.>>

4 Nikodimu ngen momi kar ti tə wule, <<Imnu baa pa mani gəri mbarəm kan korsika gwawu? Rawo, tii mani paltən te gip tu də naska də gər ti ra dak!>>

5 Yesu nəmi ti tə wule, <<Ge shirəm ni a yari'i, ko nəm murgon ra kan baa te gip mulki kə Yam da'a, e gər tənī təp kə ba mal na ruhu da gwa.

‡ 2:23 2.23 sun gəsi * 3:3 3.3 gər ki ni esi: Kandatu bali gip rəshi jeno ar ni'e, <<Se in gər ki ni sur yam gwa.>>

⁶ Mbarəmo, mbarəm ni tə gəri, Ruhu ngapo Ruhu ni tə gəri.

⁷ Ba də argon tu a yari'i'e, <Ar nəm mbarəm te yarka də gər ti esi> dəmi'i bar kə nəmi bi na am da'a.

⁸ Itər ba bətl ni gam las tu ar ndu kopi gwa. Kə kum wultən gəsi, ama kii mani yari las tu ar dəl dīr na las tu ar ba ri gwa dak. Untu ni ar ra na ko gonge mbarəm tu kan Ruhu ni gər ti †gwa.>>

⁹ Ar ni Nikodimu pa ngen momi kar Yesu tə wule, <<Imni untu baa pi rawu?>>

¹⁰ Kan Yesu ba nəmi ti tə wule, <<Bar mən kulci mbarəm kə Isra'ila ni'e ki, ama kə mani momi bar ju da'a ya?>>

¹¹ Ge shirəm ni a yari'i'e mə yari ni argon tu mə mom gwa, kan mə shirəm ni den argon tu mə shin gwa, ama kup na untu kə nge nəmi argon tu mə yari in kagwa.

¹² A shirəm ni nan kən den bar ju kan kə atl ni gwa ama kə nəm da'a, imni kii nəm ami ni a yari in bar ju kan kə to yamka ni gwawu?

¹³ Murgon ra kan taḃe totən yam gwa da'a se de Nya Mbarəm kan dəl sur yam gwa.

¹⁴ Kandatu Musa tli ici ka zili gəlla den dlo gip ləpo, untu ni ar nəm də tli Nya Mbarəm yami,

¹⁵ kə də muntu kup ngəsh ti den tiwo, tə zam ge mbatl tu kan baa pa dagwa.

¹⁶ <<Domici Yam ndu atl kundərəndlip naaro, ar ni tə bi nya gəs nəm kan ra bom gwa, den'e muntu kup ngəsh den tiwo, ba də tə liika katl da'a ama tə zam ge mbatl tu kan baa pa dagwa.

† 3:8 3.8 Gip bi kən Hellaso na Ruhu na itər, kup sun nəm ni.

¹⁷ Domici Yam kar ni nya gəs sur atl kə də tə hukunte atl kundərəndlip da'a, ama kə də mbarəm den kaar atl kundərəndlip zam dəltən ra təp kar ti.

¹⁸ Murgon tu kup ngəsh den Nya Yamo baa tloyi ti shirəm da'a, ama muntu kup ngəsh den ti dawo, tare tloyi ti shirəm wi domici tə ngəsh ti den sun kə Nya Yam kan ne ti nəm kan ra bom gwa da'a.

¹⁹ Tloyi shirəmi ni'e cirtən đir gip atl kundərəndlip wi, ama mbarəm ndu dāmənka man cirtəni, domici pitən gəzəno kə đasi tu ni.

²⁰ Murgon tu kup ba pi bar kə đasi tu'o tə nge ni cirtəni, kan tii ndu đirtən kar cirtən da'a, bəse də pitən gəs dəlka den kaari.

²¹ Ama kup mən pitən koro, tə đir ni kar cirtəni, kə də shin ra hoyi den'e argon tu tə piwo, tə pi ni gip kopi shirəm kə Yami.>>

Shirəm kə Yohana mən pi batisma den Yesu

²² Den kaar kə untuwo, ar ni Yesu na mir mən kulci kar ti ndara kəti atl kə Yahuda, las tu kan tə bom dəmi nan wur gwa, tə den pi mbarəm batisma.

²³ Wokociyiwo Yohana ra den pi mbarəm batisma gip Ainon kan ra kosak na Salim, nan mal ra na naari lasi gwa, kan mbarəm ba pi ta đirtən ba pi wur batisma.

²⁴ Muntu pi ni kapən də la Yohana gip bom moni.

²⁵ Kan shirəm ba gadlərka gip dlom kə mir mən kulci kar Yohana na mən Yahuda goni‡ den shirəm kə al'ada hotən ju kan mən Yahuda ba pi kə dəmi dləran den bi doka gəzən gwa.

‡ 3:25 3.25 Gip kor rəshi tulankuri jen na amo <<Mən Yahuda jen>> ni lasi.

²⁶ Ar ni wu ɗir kar Yohana kan wu wul ti'e, <<Ba mən kulci, mbarəm tu kan ra nan ki den kəti ɓula Jodan, muntu kan kə bi seda den ti gwa, tin tu den pi batisma pa'e, mbarəm ngap den ta ritən kar ti.>>

²⁷ Den muntuwo ar ni Yohana bali wur tə wule, <<Mbarəm baa mani ni zami argon tu kan bi ti sur yam gwa katl.

²⁸ Kən na gam gin kii mani yari den'e a wule, <Ami ni'e Almasihu da'a, ama karəm ni cina da ti.>

²⁹ Pel gəro kə Ba mən pel gudlumi ni. Bar berəm kə mən pel gudlumiyi ba ɓut ni kə də tə kum yar kə Ba mən pel gudlumiyi. Ti ni tə kum yar kə Ba mən pel gudlumiyiwo, tə laa'i na ghol mbatl naari. Təp untu ni a pi ghol mbatl hoyi.

³⁰ Ar nəm də mbarəm tu pi ta naartəni, ami ngapo a pi ta catənka.>>

Muntu kan ɗəl sur Yam gwa

³¹ <<Ti muntu kan ɗəl sur yamo, tə naar man kup ka. Muntu kup kan atl ni tə ɗəlo kə atl ni tərə, kan tə shirəm ni den bar ju kan kə atl ni gwa. Ti muntu kan ɗəl sur yamo tə naar man kup ka.

³² Tə shirəm ni den argon tu tə kum kan tə pal tə shin gwa, ama kup na untu murgon kan ra nəm argon tu tə yari gwa da'a.

³³ Ama muntu kup nəm shirəmiwo, tə tabbate wi den'e Yam mən ɗləri den shirəm gəs ni.

³⁴ Domici muntu kan Yam kar suro, shirəm kə Yam ni tə yari, nan Yam bi ti ni Ruhu gəs baa patən gwa.

³⁵ Bəbayi ba ndu Nyayi, ar ni tə bi bar kup gip am gəsi.

³⁶ Muntu kup ci cina gip ngəštən den Nyayiwo tərä na ge mbatl tu kan baa pa da gwa. Ama muntu kup nge Nyayiwo, tii zam ge mbatl tu kan baa pa da'i da'a, se lo kə Yam kan ra den gam gəs gwa.>>

4

Yesu na nagər mən Samariya

¹ Mən Parise kum den'e Yesu den pi mbarəm batisma na zami mir mən kulci kar ti man Yohana,

² kup na Yesu na gam gəs ni ba pi batismayi da'a, ama mir mən kulci kar ti ni den pi.

³ Nan Babom Yesu kum muntuwo, tə za atl kə Yahudaka kan tə pal na kaar tə te gip atl kə Galili.

⁴ Ra untuwo ar nəm tə kop gip kəti atl kə Samariya.

⁵ Ar ni tə mbubar gip bən kə mən Samariya gon kan ba la ti bi'e Sika, kosak na atl tu kan Yakubu bi nya gəs Isubu gwa.

⁶ Shu mal kə Yakubu ra lasi. Nan ar banyi Yesu na bōmi asəmo, ar ni tə dəm atl den bi shu mali. Wokociyiwo pət to dlom yam wi.

⁷ Ar ni nagər mən Samariya gon dīr kə nge male, ar ni Yesu wul ti'e, <<Bim mal ngap a tla.>>

⁸ (Mir mən kopi gəs te gip bən kə wuri fingali.)

⁹ Nagər mən Samariyayi wul Yesu'e, <<Ki mən Yahuda ni, kan amo nagər mən Samariya ni. Imnu kə lirim mal rawu?>> (Domici mən Yahuda

ba mo gam kə ba lasi nəm na mən Samariya da'a.*)

¹⁰ Yesu nəmi ti tə wule, <<O na kə mom ni bi bar kə Yami na muntu kan ba lir ki maliwo, na kə lir ti tə bi'i mal mən bi ge mbatl wi.>>

¹¹ Nagər mbarəmi wule, <<Mən nartəni, ki ra na bar kə dəli mali da'a kan shu mali dlyam ngap. Ako ni kii zam mal mən bi ge mbatl tuwe?

¹² Rawo kə man ni kori gəmi Yakubu, muntu kan za'i mi shu mali kan tə tla mali na gam gəs, mimir gəs ma wu tla kup na ga dabba gəsa?>>

¹³ Yesu nəmi ti tə wule, <<Murgon tu kup tla mal kəno, tii pa kum guzum mal ra,

¹⁴ ama murgon tu kup tla mal tu a biwo, ti'i kum guzum mal ra da'a. Mal tu kan aa bi ti baa dəm ger mal gip ti kan baa pi ta dəltən ar ri zami ge mbatl tu kan baa pa da gwa.>>

¹⁵ Nagər məri wul ti'e, <<Babomi, bim mal tu ngapi, kan guzum mal baa pi ta kemi gən kə dīrtən də kə nge mal da gwa.>>

¹⁶ Yesu wul ti'e, <<Ri la bi bakos gi kə dīr ni nan ti.>>

¹⁷ Ar ni nagər məri bali ti tə wule, <<Ami na kos da'a.>> Yesu wul ti'e, <<Kə yari dlat nan kə wule ki na kos da gwa.

¹⁸ Ge shirəm ni kə yari. Kə pi moni nantam, kan mbarəm tu ki ra nan ti kəkən ma kos gi ni da'a.>>

¹⁹ Nagər məri wule <<Mən nartəni, a shino ki mən yari shirəm kə Yam ni.

* **4:9 4.9** Domici mən Yahuda ba mo gam kə ba lasi nəm na mən Samariya da'a: Ba bali shirəm tu'e <<Mən Yahuda ba tla bar gip gal nəm na mən Samariya da'a.>>

20 Ga kori gəmi bote Yam den tləndər tu. Ama kən mən Yahuda wule gip bən Urshalima ni ndari də mbarəm bote Yami.>>

21 Yesu wul ti'e, <<Nagər mbarəme, ngəsh ki deməni, wokoci ra den dīrtən nan kii bote Bəba ba'e den tləndər tu ko su Urshalimaka da'a.

22 Kən mən Samariya ba bote ni argon tu kə mom dagwa. Ama min mən Yahudawo, mə bote ni argon tu mə mom gwa, domici zami dəltəno təp kar mən Yahuda ni ar dīri.

23 Ama wokoci ra den dīrtəne, kəkən ma ar dīr wi nan mən pi bota hoyi ba bote Bəba gip Ruhu na ho mbatl gwa, domici badər mbarəm ju ni Bəba ba ngen wu bote ti.

24 Yamo Ruhu ni, rawo ar nəm də munju ba bote tiwo, wu bote ti gip ruhu na ho mbatli.>>

25 Ar ni nagər məri wule, <<A mom'e Almasihu (kan ba la ti bi'e Kəristi) den dīrtəne. Wokoci tu tə mbərawo, tii ceti mi gamka den bar kup.>>

26 Ar ni Yesu yari ti'e, <<Ami mən shirəm nan ki kən ni'e ti.>>

Mir mən kulci kar Yesu pa mo nan tiwi

27 Wi gip shirəmo se mir mən kulci kar ti ba pali, ar ni ar dəmi wur bar kə nəmi bi na am nan wu zam ti den shirəm na gər mətli gwa. Ama ko nəm gon ngen momi kar nagər məri da'a tə wule, <<Unun kə ndu'i?>> Ko də gon wul Yesu'e, <<Unun kem kə shirəm nan tiwu?>>

28 Ar ni nagər məri za tat mal gəs lasi, tə pal te gip bənka tə wul mbarəm'e,

29 <<Dir shin ni mbarəm tu kan yarim bar ju kup a pi gwa. Ko ti ni'e Almasihuyi?>>

³⁰ Ar ni mbarəm dəl ter gip bəni wu ne gam kar Yesu.

³¹ Gip untuwo ar ni mir mən kulci kar ti lir ti wu wule, <<Ba mən kulci, ci fingali.>>

³² Ama Yesu wul wur'e, <<Ami ra na fingal tu kan kə mom argon dene da gwa.>>

³³ Ar ni mir mən kulci kar tiyi wul ezən'e, <<Rawo murgon điri təni fingala?>>

³⁴ Ama Yesu wule, <<Fingal gən ni'e a pi argon tu muntu kan karəm sur ba ndu a pi gwa, kan a pa pa'i mbap gəsi.

³⁵ Kə kur wule, <Ar sawi kyar wupse də rəsh kən diya?> A yari in den kə bul ni ger gin kə shin ni bar kə gip kəne! Wu nyo wi den bi rəshi.

³⁶ Kəkən tu ma nye mən pi mbap den zami batltən gəs wi, ti den rəshi bar kə kən tə den ri gip ge mbatl tu kan baa pa da gwa, kə də mən ngani na mən rəshi kup pi ghol mbatli.

³⁷ Ra untuwo, shirəm tu'e, <Gon ngani kan gon ba rəsho> untu ni ar ra.

³⁸ A kar kən kə rəsh argon tu kən ni kə pi mbapi da gwa. Jen ni pi mbap hoyi, kan kəno kə zam ra gip mbap gəzəni.>>

Mən Samariya na womti ngəsh wur den Yesu

³⁹ Na womti kə mən Samariya kan gip bən ta ngəsh wur den Yesu den argon tu kan nagər məri yari gwa'e, <<Tə yarim bar ju kup a pi gwa.>>

⁴⁰ Nan mən Samariyayi đir kar tiwo, ar ni wu lir ti den tə dəm nan wur ngapi, kan tə dəm kə muri rop.

⁴¹ Mbarəm na womti ngəsh wur den Yesu den shirəm gəsi.

⁴² Ar ni wu wul nagər məri'e, <<Ba'e mə nəm ni den argon tu kə yari katl gwa da'a ama kəkəno mə kum wi na gam gəmi, kan mə mom wi den mbarəm tu ni'e Mən dəli mbarəm kə atl kundərəndlip.>>

Yesu warke nya bar mbarəm goni

⁴³ Den kaar kə muri ropiwo ar ni tə za kəti atl kə Samariya tə ndara Galili.

⁴⁴ (Yesu tare yari wur wi den'e ba shin nartən kə mən yari shirəm kə Yam gip bən gəs da'a.)

⁴⁵ Nan tə mbubar gip Galiliwo, mən Galiliyi pi ti dem na dīrtəne. Wu shin bar ju kup tə pi gwa gip Urshalima wokoci kə Nyel Jikat Bədlabəni, domici wu ma wu ra lasi.

⁴⁶ Kan tə pa te gip bən kə Kana kan ra gip atl kə Galili, las tu kan tə pali koni mal ka mal inabi gwa. Lasiwo nya bar mbarəm gon ra den kumi dli gip Kaparnahum.

⁴⁷ Nan mbarəm tu kum'e Yesu za atl kə Yahuda tə cwat gip Galiliwo, ar ni tə ri lir ti den də tə ri warke nya gəs nye moni, muntu kan ra bi də məshtən gwa.

⁴⁸ Yesu wul ti'e, <<Kən ni kə shin bar kə halama na bar kə dləkəntən dawo, kii ngəsh kən den Yam da'a.>>

⁴⁹ Bar mbarəmi lir Yesu tə wule, <<Mən nartəni, sur kapən də nya gən məshka.>>

⁵⁰ Yesu bali ti tə wule, <<Ndara, nya gi baa sa ra na ge mbatli.>> Mbarəmi nəm shirəm kə Yesu kan tə ndara.

⁵¹ Nan tə'i den təpo ar ni zher gəs jen mbor ti na shirəm den'e nya gəs pal gingələn wi.

⁵² Nan tə ngen momi wokoci tu kumi dli kə nyayi pa'o, ar ni zher gəsi wul ti'e, <<Ghur bar kə gəlla nəm kə pət ni kumi dliyi za ti.>>

⁵³ Ar ni bas mom'e wokociyi ni Yesu wul ti'e, <<Nya gi ba sa ra na ge mbatli.>> Ar ni mbarəmi na mbarəm kə shu bom gəs kup ngəsh wur den Yesu.

⁵⁴ Muntu ni'e halama bar kə nəmi bi na am kə rop kan Yesu pi nan tə za gip atl kə Yahuda tə mbubar gip atl kə Galili gwa.

5

Yesu warke kurki gon bi male

¹ Den kaariwo, ar ni Yesu to Urshalima kə nyel gon kə mən Yahuda.

² Kosak na Bədlabən Təm kan gip Urshalimawo shu gurku mal gon ra, muntu kan na bi kə mən Aram ba la ti bi'e Betesda gwa*, lasi ra na gandəli na kop gudəli nantam.

³ Lasi ni ba ne mbarəm na womti kan kəti dli gəzən ra hoyi da'a, ga tabi, na kurki, na munju kətə dli gəzən itər tlaka gwa.

⁴ Wu but ni kə də gudər mali. Domici mən kartən kə Yam ba kur sur gip mali, tə gudəri. Ar ba dəm'e muntu kup kan zho ti kə la'i asəm gip mali kan gudəri gwa ba zam warketən den argon tu kan ba ghun ti gwa.

⁵ Gon ra lasi kan den kumi dli kə sheti ghon hauya nəm na kutl cet wuzupse gwa.

* **5:2 5.2** Gip təlankuri jeno Betzata ni. Nami təlankuriwo ngapo Betseda

⁶ Nan Yesu shin ti bomo, tē mom'e untu ni tēra den kumi dli kē tlyari wokoci, ar ni Yesu ngen momi kar ti tē wule, <<Kē ndu kē pal lauwa?>>

⁷ Mbarēmi kan ba kum tēmi kē dli gēs da'ayi nēmi ti tē wule, <<Babomi, ami ra na murgon kan baa nem am a su gip mali gwa da'a wokoci tu gudēr mali gwa. Ami ni den kērcē kē sitēn gipiwo, se dē gon botlka demāni.>>

⁸ Ar ni Yesu wul ti'e, <<Tlyami! Pēn bamuri gi kē ndara.>>

⁹ Ar ri kētigon da'a, ar ni mbarēmi warke, kan tē pēn bamuri gēs tē ndara. Den pēt Asabar pēt shukētēn kē mēn Yahuda ni muntu pi.

¹⁰ Ar ni mēn Yahudayi wul mbarēmi kan Yesu warke tiyi gwa'e, <<Sekēno pēt shukētēn ni, den Kulci kē Musawo ar ndari kē pēn bamuri gi da'a.>>

¹¹ Ama tē bali wur tē wule, <<Mbarēm tu kan palim lau gwa ni wulēm'e, <Pēn bamuri gi kē ndara.> >>

¹² Ar ni wu ngen momi kar ti wu wule, <<Wo ni'e mbarēm tu kan wul ki'e kē pēn bamuri gi kē ndara gwayi?>>

¹³ Mbarēmi kan warke ti gwa mom wo ni warke tiyi da'a, nan Yesu jilka gip womti mbarēm kan ra lasi gwa.

¹⁴ Den kaariwo ar ni Yesu zam ti te gip bom kē Yamka kan tē wul ti'e, <<Shin ca, kē pal lau wi. Za pi warwat pitāne, bēse dē wani bar gon kan man muntu gwa zam ki.>>

¹⁵ Ar ni mbarēmi ndara kan tē yari kiri kē mēn Yahudayi'e Yesu ni pali ti lau.

¹⁶ Ar dām'e, nan Yesu ba pi ni bar ju den pət shukutəno, ar ni mən Yahudayi pare sanante ti.

¹⁷ Yesu wul wur'e, <<Ban den ta pi mbap ko gigasi har sekəni, untuni ami den pi pa'e.>>

¹⁸ Den shirəm tuwo ar ni mən Yahudayi meti ra gip ngeni ri gəs eka, wu wule ba'e den warke mbarəm den pət shukutən ni katl da'a ama den'e tə den la'i bi Yam'e bas ni, tə pali gam gəs nəm na Yam ituwi.

Iko tu Yesu Nya Yam ra nari gwa

¹⁹ Ar ni Yesu nəmi wur tə wule, <<Ge shirəm ni a yari in'e Nyayi ba pi argon kə gam gəs da'a, se de argon tu tə shin bas den pi gwa, domici kup argon tu Bəbayi ba piwo ar ni Nyayi ba pi pa'e.>>

²⁰ Rawo Bəbayi ba ndu Nyayi kan tə gode ti ni bar ju kup tə pi gwa. Aan, kə də kə nəm bi na amo, tii gode ti bar ju ma kan naar man munju gwa.

²¹ Domici kandatu Bəbayi ba tli məshi mbarəm gip gambəci tə bi wur ge mbatl gwa, untu ni Nyayi ba bi ge mbatl muntu kup tə ndu'i ti bi gwa.

²² Bəbayi ba tloyi shirəm murgon da'a, ama tə la kup iko kə tloyi shirəm mbarəm gip am də Nyayi wi,

²³ kə də mbarəm kup dəda Nyayi kandatu ba dəda Bəbayi gwa. Muntu kup ba dəda Nyayi dawo, tə dəda Bəbayi kan kar ti sur gwa ituwi.

²⁴ <<Ge shirəm ni a yari in den'e murgon tu kup ba kum shirəm gən kan tə ngəsh ti den muntu kan karəm gwa ra na ge mbatl tu kan baa pa da gwa. Eso, baa hukunte ti da'a, domici tə jikat məshtən tə te gip ge mbatl wi.

²⁵ Ge shirəm ni a yari ine, wokoci gon den dīrtəne, kəkən ma ar dīr wi, nan məshi mbarəm baa kum yar kə Nya Yam gwa, munju kum ngap baa zam dəmi ra na ge mbatli.

²⁶ Domici kandatu Bəbayi na gam gəs mən bi ge mbatl no, untu ni pa tə kem də Nyayi dām mən bi ge mbatli.

²⁷ Tə pa bi ti bi kə tloyi mbarəm shirəm domici tə Nya Mbarəm ni.

²⁸ <<Ba də muntu dləkən kən ni da'a, rawo wokoci gon ra den dīrtən nan kup muntu kan ra məshi gip gambəci baa kum yar gəs

²⁹ kan wu dəl tori, munju kan pi mbuni baro, wii tlyam wu zam ge mbatli, kan munju kan pi wani baro, wii tli də hukunte wuri.

³⁰ Aa mani pi argon ami nan gən da'a, a tlo ni shirəm den kandatu Yam wule a pi gwa. Ra untuwo tloyi shirəm gəno dlat ni ar ra, nan argon tu a ndu'i gam gən ni a pi dagwa, ama kə muntu kan karəm sur gwa ni.

Seda den Yesu

³¹ <<Ami ni a shirəm den gam gəno, argon tu a yari deməno baa nəm da'a.

³² Gon ra kan ba shirəm demən gwa, kan a mom'e argon tu tə yari deməno untun ar ra.

³³ <<Kə kar bar den Yohana kano tə bi seda den ge shirəmi.

³⁴ Ba'e den a nəm ni argon tu kan mbarəm ba sede gwa ni da'a. Ama a yari ni den kə zam ni dəltən ra.

³⁵ Yohana ni'e pitila tu kan pi ta ci kan ba bi cirtən gwa, ama kə pən kə kum təmi kə cirtən gəs kə nye wokoci njem katl.

³⁶ <<Ami ra na seda kan man muntu Yohana pi demən gwa. Domici mbap ju kan a piwo, Bəbayi ni bim kə də a pi, kan bar ju ami den pi gwa ni ba bi seda den'e Bəba ni karəmi.

³⁷ Kan Bəbayi kan karəm na gam gəs ni'e seda gəni. Kə taʔe kumi yar gəs ko kə shin kandatu təra gwa dak,

³⁸ eso shirəm gəs ra gip mbatl gin da'a, domici kə ngəsh kən den muntu kan Bəbayi kar sur gwa da'a.

³⁹ Kən den ta ngeni gip shirəm kə Yam domici kə shin wule gip wuro kii zam ge mbatl tu kan baa pa da gwa. Ama shirəm kə Yam ju ni ba bi seda deməni.

⁴⁰ Ama kup na untu kə nge dīrtən karəm kə də kə zam ge mbatl ra.

⁴¹ <<A nəm dədatən kə mbarəm da'a.

⁴² Ama a mom kəne. A mom'e kən ra na ndu'i Yam gip mbatl gin da'a.

⁴³ A sur ni gip iko kə Ban, ama kə nəmən da'a, ama murgon ni dīr kə gam gəso, kii nəm ti.

⁴⁴ Imni fa kii ngəsh kən den Yam kən ni kə ngen dədatən gip dlom gini, ama kə ngen zami dədatən tu kan ba dəl sur kar Yam muntu kan ti ni nəm nan gəs da gwawu?

⁴⁵ <<Ama ba kə pən ni'e aa ri in cina də Bəba da'a. Mən ri gin cina ni'e Musa, muntu kan kə la mbatl den tii ne in am ra gwa.

⁴⁶ Na kə ngəsh kən ni den Musawo, kii ngəsh kən demən pa'e, domici tə rəsh demən gip təlankur gəsi.

⁴⁷ Ama kən ni kə ngəsh kən den argon tu kan tə rəsh gwa dawo, imni fa kii ngəsh kən den shirəm gən we?>>

6

Yesu ci na moni mbarəm zangu nantam

¹ Den kaariwo, ar ni Yesu jikat bar bula kə Galili, bar bula kə Tiberiya ituwi,

² kan mbarəm na womti ba kop ti kaari, domici wu shin halama kə bar kə nəmi bi na am ju kan tə pi den mən kumi dli gwa.

³ Wokociyiwo ar ni Yesu to gəs won gəs den tləndər kan tə dəm atli na mir mən kulci kar ti.

⁴ Wokociyiwo ar sawi njem də pi Nyel Jikat Bədlabən kə mən Yahuda.

⁵ Nan Yesu tli ger tə shin mbarəm na womti ba te kar tiwo, ar ni tə wul Filibus'e, <<Ako ni mii wur bəredi kan mbarəm ju baa ci gwawe?>>

⁶ Tə ngen ni kumi kə bi gəsi, domici tor mbatl gəso tə mom argon tu kan tə ri kə pi gwa.

⁷ Filibus nəmi ti tə wule, <<Wurpi pi mbap kə muri hauya kutl* ba ri kə kəmi də wur bəredi tu kan ko gonge gəzən baa zam njem gwa da'a!>>

⁸ Nəm gip mir mən kulci kar ti mən sun'e Andərawus, erəm kə Bitərus, shirəm tə wul Yesu'e,

⁹ <<Nya gon kən ra na mir bəredi nantam kan pi na ɗapti bale† gwa na mir kos rop, ama unun ar ba pi mbarəm na womti untuwe?>>

¹⁰ Yesu wul mir mən kulci kar tiyi'e, <<Wul ni mbarəm'e wu dəm atli.>> Lasiwo jir ra hoyi, kan mbarəm ba dəm atli, ama moni kan dəm atli ri mbarəm zangu nantam.

* **6:7 6.7** Gip bi Kə Mən Hellaso dinari hauya kutl † **6:9 6.9** bale balewo ar ni ra wule ge jir dlyari ko alkama

¹¹ Ar ni Yesu pən bərediyi, tə goode Yami, kan tə kem ba rabe munju kan dəm atli gwa kan ar ba kəm wuri. Untu ni es tə pi na kosi.

¹² Nan kup gəzən ci ar kəm wuro, ar ni tə wul mir mən kulci kar ti'e, <<Dom ni robəsi ju kan sa gwa. Ba də za argon ar liika da'a.>>

¹³ Ar ni mir mən kulci kar ti dom robəsi ba laa'i shar kutl cet rop kə bəredi ju kan pi na dapti bale nantam ju kan mbarəm ci wu za gwa.

¹⁴ Nan mbarəm shin halama kə bar kə nəmi bi na am tu kan Yesu piwo, ar ni wu nəm wultən'e, <<Na ho bi ni, muntu ni'e mən yari shirəm kə Yam tu kan baa cwat den atl gwa.>>

¹⁵ Yesu momka den wu ndu ni'e na ndərtən kə bi gul wu dır pali ti gunye, ar ni ti na gam gəs tə dəlka na kaar tə pa to gəs den tləndəre.

Yesu desi den gam male

¹⁶ Nan sit piwo, ar ni mir mən kulci kar ti su bi bar bula'i,

¹⁷ las tu wu to gip kungələn jikat mal kan wu jikat bar bula'i wu ndara Kaparnahum gwa. Wokociyiwo dəmən ndawi, ngapo Yesu mbira kar wur wi da'a.

¹⁸ Ar ni bar itər gon bə tori kan mal bar bula'i ba pare zhe'e pitəne.

¹⁹ Nan wu te den gam mal bar kə mil myakan ko wupsewo,‡ ar ni wu shin Yesu den tertən kar kungələnyi, tə den desi den gam male, kan mbatl ba tari wurka.

²⁰ Ama tə wul wur'e, <<Ami ni, kum ni bərti da'a.>>

‡ 6:19 6.19 Ko bar kə kilomita nantam ko mukka

21 Kan ar ba gholi wur mbatl kə wu pən ti gip kungələn jikat mali. Ar ri kətigon da'a kan wu mbubar den bishidi tu kan wu te gwa.

Mbarəm ngen Yesu

22 Bar tlowo ar ni womti mbarəmi kan ra den kəti bishidi bar bula'i zamka na momi den'e kungələn jikat mal nəm ni katl sa lasi, kan Yesu to gipi na mir mən kulci kar ti da'a, ama mir mən kulci kar ti ni ndara nan gəzəni.

23 Ar ni kungələn jikat mal jen kə bən kə Tiberiya ba cwat wu dlər kosak na las tu kan mbarəm ci bəredi nan Babom Yesu goode Yam gwa.

24 Nan womti mbarəmi momka'e Yesu ko mir mən kulci kar ti ra lasi dawo, ar ni wu to gip kungələn jikat mal wu ndara Kaparnahum kə ngeni Yesu.

Yesu ni'e bəredi mən bi ge mbatli

25 Nan wu zam ti den nəm kəti bar bula'iwo, ar ni wu ngen momi kar ti wu wule, <<Ba mən kulci, gigasi ni kə mbubar dəwu?>>

26 Yesu nəmi wur tə wule, <<Ge shirəm ni a yari ine, kən ni den ngeni gən, ba'e nan kə shin halama kə bar kə nəmi bi na am ju a pi gwa ni da'a, ama domici kə ci kə laa'i tu gin na bəredi gwa ni.

27 Ba kə pini ta ndotən kə ngeni fingal kan ba liika gwa da'a, ama den fingal mən bi ge mbatl tu kan baa pa dagwa, muntu Nya Mbarəm baa bi in gwa. Den ti ni Bəba la am kə gode'e tə yerda nan ti.>>

²⁸ Kano wu ngen momi kar ti wu wule, <<Unun ar nəm mi kə pi kə də mə pi mbap tu kan Yam ba ndu gwawe?>>

²⁹ Yesu nəmi wur tə wule, <<Argon tu Yam ba ndu'e kə piwo ar ni'e kə ngəsh kən ni den muntu kan tə kar ti sur gwa.>>

³⁰ Ar ni wu ngen momi kar ti wu wule, <<Unu halama kə bar kə nəmi bi na am ni kii pi mi kə də mə shin kan mə ngəsh mi den ki rawu? Unu arin kii piwe?

³¹ Ga kori gəmi ci manna gip ləpe, kandatu ar ra na rəshi gip shirəm kə Yam gwa'e, <Tə bi wur bəredi kan dəl sur yam gwa.> §>>

³² Yesu wul wur'e, <<Na ho bi ni a yari ine, Musa ni'e muntu kan bi in bərediyi kan dəl sur yam gwa da'a, ama Ban ni'e muntu kan bi in ho bəredi kan dəl sur yam gwa.

³³ Domici bəredi kə Yamo ti ni'e muntu kan dəl sur yam kan ba bi atl kundərəndlip ge mbatl gwa.>>

³⁴ Ar ni wu wule, <<Mən nartəni, pi mi ta bi bəredi tu.>>

³⁵ Ar ni Yesu nəmi wur tə wule, <<Ami ni'e bəredi mən bi ge mbatli. Muntu kup kan dīr karəmo, ti'i kum guzum da'a, kan muntu ngəsh ti deməno ti'i kum guzum mal da'a.

³⁶ Ama kandatu a yari in gwa ni, kə shimən wi ama kup na untu kə nge ngəshtən demənka.

³⁷ Munju kup Bəba bimo wii dīr karəmi, kan muntu kup dīr karəmo aa kar tika da'a.

§ **6:31 6:31** Dəltəne 16.4, Nehemiya 9.15, Zabura 78.24,25

³⁸ Domici sur yam ni a dɛli, ba'e kɛ dɛ a pi argon tu a ndu gwa ni da'a, ama kɛ dɛ a pi argon tu muntu karɛm ba ndu gwa ni.

³⁹ Kan argon tu muntu karɛm ba ndu gwa ni'e den ba a hol ko nɛm gip munju kan tɛ bim gwa da'a, ama kɛ dɛ a tli wur ra na ge mbatl tu kan baa pa da gwa den pɛt kɛ pa'i bar kup.

⁴⁰ Domici argon tu Ban ba ndu gwa itu, den dɛ kup muntu shin Nyayi kan tɛ pi ta ngɛshtɛn den tiwo tɛ zam ge mbatl tu kan baa pa dagwa, ami ngapo aa tli ti den pɛt kɛ pa'i bar kup.>>

⁴¹ Den untuwo ar ni mɛn Yahudayi nɛm ngwartɛn den ti nan tɛ wule, <<Ami ni'e bɛrɛdi kan dɛl sur yam gwa.>>

⁴² Wu wule, <<Yesu ni'e muntu diya, nya Isubu, muntu mɛ mom bas na nas gwa? Imnu kɛkɛno tɛ wule, <A dɛl ni sur yam we>?>>

⁴³ Yesu nɛmi wur tɛ wule, <<Za ni ngwartɛn gip dlom gini.

⁴⁴ Murgon baa mani dɛrtɛn karɛm da'a se in Bɛba kan karɛm gwa ni dɛl ti dɛr karɛm gwa, kano aa tli ti ra den pɛt kɛ pa'i bar kup.

⁴⁵ Ar ra na rɛshi gip tɛlankur kɛ ga mɛn yari shirɛm kɛ Yam'e, <Yam ni baa kulci kup gɛzɛni.>* Murgon tu kup ne kɛm den shirɛm kɛ Bɛba kan tɛ kulci kar ti baa dɛr karɛmi.

⁴⁶ Ko nɛm murgon ra kan tabe shini Bɛbayi gwa da'a, muntu kan dɛl sur kar Yam gwa ni katl, ti ni nan gɛs tɛ shin Bɛbayi.

⁴⁷ Ge shirɛm ni a yari ine, muntu kup kan ngɛsh ti den Yamo, tɛra na ge mbatl tu kan baa pa da gwa.

* 6:45 6:45 Ishaya 54.13

48 Ami ni'e bāredi mən bi ge mbatli.

49 Ga kori gin ci manna gip ləpe, ama kup na untu wu mēshka.

50 Ama bāredi tu kan dəl sur yam gwan kəni, mbarəm tu kup ciwo tii mēshka da'a.

51 Ami ni'e bāredi mən bi ge mbatl kan dəl sur yam gwa. Muntu kup kan ci bāredi tuwo, tii zam ge mbatl kan baa pa da gwa. Bāredi tuwo, tlu dli gən ni, muntu kan ari kə bi kə də atl kundərəndlip zam ge mbatl ra gwa.>>

52 Ar ni mən Yahudayi nəm bali shirəm gip nge kumi ezən gip dlom gəzən na wultən'e, <<Imni mbarəm kən baa bi mi dli gəs mə ci wu?>>

53 Yesu wul wur'e, <<Ge shirəm ni a yari ine, kən ni kə ci tlu dli kə Nya Mbarəm kan kə pa tla bəran gəs dawo, kən ra na ge mbatl gip kən da'a.

54 Muntu kup kan ba ci tlu dli gən kan tə tla bəran gəno, təra na ge mbatl tu kan baa pa da gwa, eso aa tli ti den pət kə pa'i bar kup.

55 Domici dli gəno ho tlu ni kan bəran gəno ho bar kə tle ni.

56 Muntu kup kan ba ci dli gən tə pa tla bəran gəno təra gipəni, eso ami ra gip ti.

57 Kandatu Bəba mən ge mbatl karəm sur kan a pa dəm ni na ge mbatl domici gəso, untu ni es muntu kan palim fingal gəs baa dəm ra na ge mbatl domici gəni.

58 Ami ni'e bāredi tu kan dəl sur yam gwa. Ga kori gin ci manna kan wu mēsh ka, ama muntu kan ci bāredi kəno tii dəm ra na ge mbatl kan baa pa da gwa.>>

59 Tə yari ni muntu nan ti den kulci mbarəm gip bom domtən kə mən Yahuda kan ra gip bən

kə Kaparnahum gwa.

Mir mən kopi Yesu na womti za kopi gaska

⁶⁰ Na kumi untuwo, ar ni na womti gip mir mən kopi gəs wule, <<Banyi kulci ni'e muntu, wo ni baa mani nemi we?>>

⁶¹ Nan Yesu mom'e mən kopi gəs den ngwartən den kulci tu tə piwo, ar ni tə wul wur'e, <<Kulci tu dəmi in nika bar kə tli mbatla?

⁶² Im ni baa dəmi ine kən ni kə shin Nya Mbarəm den totən las tu tə dəl sur gwawu?

⁶³ Ruhu ni ba bi ge mbatl kan baa pa da gwa, dli baa mani pi argon da'a. Shirəm ju a yari ino Ruhu ni na ge mbatli.

⁶⁴ Kup na untuwo, jen gip kən ngəsh wur den Yam da'a.>> Domici na pare baro Yesu mom munju kan ngəsh wur den ti da'a na muntu kan ba ri kə bali ti kaar gwa.

⁶⁵ Tə ci cina na wultən'e, <<Ar ni kem a yari in'e murgon ra kan baa dīr karəm gwa da'a se Bəba ni bii ti mani pi untuyi gwa.>>

⁶⁶ Den kaar kə yari shirəm tuwo ar ni na womti gip mir mən kopi gəs dəlka na kaari, wu za kopi gəsi.

⁶⁷ Ar ni Yesu ngen momi kar kutl cet ropi, tə wule, <<Kən ma kə ndu ni'e kə ndara ya?>>

⁶⁸ Siman Bitərus nemi ti tə wule, <<Babomi, kar wo ni mi riwe? Ki ni'e mən shirəm bi ge mbatl tu kan baa pa da gwa.

⁶⁹ Mə ngəsh mi den ki wi, mə pa mom wi'e ki ni'e Dləranyi kə Yami.>>

⁷⁰ Kan Yesu ba bali wur tə wule, <<Ami ni a zəzar kən kutl cet ropi diya? Kup na untu nəm gip kəno shetan ni!>>

⁷¹ (Yahuda nya Siman Iskariyoti ni tə shirəm den ti, muntu ba ri kə bi gəska gwa, kup na təra nəm gip Kutl cet ropi.)

7

Mir erəm kə Yesu ngəsh wur den ti da'a

¹ Den kaar kə muntuwo, ar ni Yesu kop gip las kə Galili, ama tə ndu tə kop gip las kə mən Yahuda da'a, domici mən Yahuda kə lasi den ngeni wu ri ti eka.

² Nan Nyel kə dəmi gip mir bukka* kə mən Yahuda mbi kosakwo,

³ ar ni mir erəm kə Yesu wul ti'e, <<Ar mbun kə za də kə te gip atl kə Yahuda, kə də mir mən kulci kar ki shin bar kə nəmi bi na am ju kə pi gwa.

⁴ Murgon tu kup ba ndu də mbarəm mom ti təra hoyiwo, tə pi bar muri da'a. Tun nan kə pi bar juwo, ar mbun kə gode mbarəm bar ju kə pi gwa də mom ki ra.>>

⁵ Rawo, ko mir mən gəpi gəs ma wu ngəsh wur den ti wi da'a.

⁶ Ar ni Yesu wul wur'e,<<Wokoci gən kə pi untu pi wi da'a, ama kar kəno ko gonge wokoci ndari in kə pi untu.

⁷ Kəno, mbarəm kə atl baa nge in da'a, ama ami ni wu nge domici a yari wur den wani bar ni wu pi.

⁸ Kəno rəni kə ba Nyeli. Amo, aa ri wi da'a, domici wokoci gən piwi da'a.>>

* **7:2 7.2** Nyel kə dəmi gip mir bukka: Zhit ma'ana kə kalmayi jeni. 7.2 Livitikus 23.34; Bi Doka kə Rop 16.13

⁹ Nan tə pa'i yari shirəm tuwo ar ni tə sa gəs gip las kə Galili.

¹⁰ Rawo, den kaar kə ndaratən kə mir mən gəpi gəs kə ba Nyeliwo, ar ni ti ma tə ndara, ama muri ni tə ndara, ba'e den ger kə mbarəm da'a.

¹¹ Kə ba Nyeliwo kiri kə mən Yahuda den ne ger gəs na ngeni momi kar mbarəm na wultən'e, <<Ako ni mbarəm tu ra?>>

¹² Gip womti mbarəmiwo ar ni shirəm den ti pi ta tlitən gip dlom gəzən muri. Jen ba wule, <<Ti ho mbarəm ni.>> Jen ngapo wu wule, <<O'o, tə jili ni mbarəm ka.>>

¹³ Ama murgon ra kan mani shirəm den ti kandatu womti mbarəmi baa kum gwa da'a den bi bərti kə kiri kə mən Yahudayi.

Yesu kulci mbarəm kə ba Nyeli

¹⁴ Nan te dlom gip muri kə pi Nyeliwo, ar ni Yesu te gip dəbom bom kə Yam tə nəm kulci mbarəme.

¹⁵ Ar dləkən mən Yahudayi kan wu ngen momi wu wule, <<Imni mbarəm kən mom bar naar untuwu? Ar tu ngap tə ri kə ba kulci da'a.>>

¹⁶ Yesu nəmi wur tə wule, <<Kulci gəno kə gam gən ni da'a. Ar dəl ni kar muntu kan karəm sur gwa.

¹⁷ Murgon tu kup pən tii pi argon tu Yam ba ndu'o, tii mani momi'e kulci gən dəl ni sur kar Yami, ba'e kə gam gən ni da'a.

¹⁸ Muntu kan ba kulci ni mbarəm bar kə gam gəso, tə pi ni kə də tə zami gam gəs nartən kar mbarəme, ama muntu kan ba ndu ni tə dəda muntu kan kar tiwo, tə mbarəm mən dləri den shirəm gəs ni, kan lar ra gip ti da'a.

19 Musa ni bi in kulciyi diya? Kup na untu ko nām gin gon ra kan ba kop kulciyi gwa da'a. Unun kem kē ndu ri gən eka rawu?>>

20 Ar ni womti mbarēmi wul ti'e, <<Ki mən itər ni, woni den ndu'i ri gi ekayi?>>

21 Yesu wul wur'e, <<Bar kē nāmi bi na am nām ni katl a pi, kan ar ba dāmi inka bar kē dləkəntəne.

22 Ama domici Musa yari in'e kē pini sərətəne, kup na ti ni tē la gəsi da'a, ga kori gin ni, kup na untu kē sər nya den pət shukutəni.

23 Ar dām'e kē manī səri nya den pət shukutən den bi kopi kulci kē Musa. To, ununu ba kem kən kē pi lo namən den warke dli kē mbarəm kup den pət shukutən we?

24 Za ni tloyi shirəm den kandatu kē shin bar ra gwa, zam kē tlo ni shirəm den argon tu kan kor ni ar ra gwa.>>

Yesu ni'e Almasihu

25 Ar ni mbarəm kē Urshalima jen nām ngeni momi wu wule, <<Mbarəm tu ni wu ndu ri gəs eka diya?

26 Tin kən den shirəm gip mbarəme, kan ko nām wu wul ti'e argon da'a. Ko mən bəni nām ni wi den ti ni'e Almasihuyi?

27 Ama mē mom las tu kan mbarəm tu dəl dīr gwa, ama wokoci tu ho Almasihu baa dīro murgon ra kan baa manī momi las tu kan tii dəl dīr gwa da'a.>>

28 Nan Yesu gip kulci mbarəm gip dəbom bom kē Yamo, ar ni tē tli yar yam tē wule, <<Aan, kē moməni, kē pal kē mom las tu a dəl dīr gwa. Ba'e na iko kē gam gən ni a sur da'a, ama muntu kan

karəmo mən dləri den shirəm gəs ni, ama kəno kə mom ti da'a

²⁹ ama amo a mom ti domici kar ti ni a dəl suri, kan ti ni tə karəmi.>>

³⁰ Den muntuwo ar ni wu ndu wu nəm ti, ama murgon ra kan mani ne am den ti gwa da'a, nan wokoci gəs piwi dagwa.

³¹ Kup na untu, na womti gip womti mbarəmi ngəsh wur den Yesu. Wu wule, <<Almasihu ni cwato ti pini halama bar kə nəmi bi na am ar man kə mbarəm kəna?>>

Kiri kə mən Yahuda ndu nəmi Yesu

³² Mən Pariseyi kum mbarəm den shirəm shep shep den Yesu gip dlom gəzəno, ar ni kiri mən kerī bar ju dīri Yam na mən Pariseyi kar mən buti bom kə Yam den wu ri nəm ti dīri.

³³ Yesu wul wur'e, <<Wokoci kə dəmi gən nan kən sawi njem, kan a nde ndaratən kar muntu kan karəm gwa.

³⁴ Kii ngenəm, ama kii zamən da'a, kan las tu aa riyiwo, kii mani ritən da'a.>>

³⁵ Ar ni mən Yahudayi wul ezən'e, <<A ko ni mbarəm kən ba ndu ritən kan mii mani zami gəs da gwawu? Tii ndara ni kar mbarəm gəmi kan gəzənka gip mən Hellas tə kulci wur na?

³⁶ Ununu mbarəm tu ba pi nupi nan tə wule, <Kii ngenəmi, ama kii mani zami gən da'a?> Kan unun tə pa yari na wultən'e, <Las tu aa riyiwo, kii mani ritən da'ayi?> >>

Yesu wule tii bi mal mən bi ge mbatli

³⁷ Den pət kə pa'i Nyeliwo, muntu kan ar ni'e bar pət kə domtəni gwa, ar ni Yesu tlyam dlər kan

tə tli yar yam tə wule, <<Murgon tu kup ba kum guzum malo, naa tə dir karəm tə tla.

³⁸ Murgon tu kup ngəsh ti deməno, mir bula mal mən bi ge mbatl baa dəl tor gip mbatl gəzəni, kandatu Shirəm kə Yam yari gwa.>>

³⁹ Ama Ruhu kə Yam ni tə den shirəm dene, muntu kan munju ngəsh wur den ti ba ri kə nəmi gwa, domici wokociwo tare pi Ruhu kə Yam wi da'a nan Yesu to gip dədatən gəs wi da gwa.

Bi nde mbarəm nəm den bi kopi Yesu da'a

⁴⁰ Na kumi muntuwo ar ni jen gip mbarəmi wule, <<Na ho bi, mbarəm tuwo mən yari shirəm kə Yam tu kan ba dir gwa ni.>>

⁴¹ Jen wule, <<Ti ni'e Almasihu.>> Ar ni jen ngapo wu nge wu wule, <<Imnu Almasihu baa cwat tor Galili we?

⁴² Shirəm kə Yam yari ni'e Almasihu baa dəl ni gip gəsgal kə Dauda diya? Kan gip Baitalami bən tu kan gər Dauda gwa ni tii dir diya?>>

⁴³ Rawo, ar ni gam kə mbarəm tatlka den Yesu, jen gip womti mbarəmi kop kaar kə shirəm kə Yesu, jen ngapo wu pi mægən shirəm den ti.

⁴⁴ Jen ndu wu nəm ti, ama murgon ra kan mani ne am den ti gwa da'a.

Mən cina kə mən Yahuda hol ngəshtən den Yesu

⁴⁵ Kə pa'i bisiwo, nan ga mən buti bom kə Yam pal rin kawo, ar ni ga kiri mən keri bar ju diri Yam na mən Pariseyi wul wur'e, <<Unun kem kə dir nan ti dawu?>>

⁴⁶ Ar ni ga mən buti bom kə Yami bali wur wu wule, <<Murgon ra kan taɓe shirəm kandatu mbarəm tu shirəm gwa da'a.>>

47 Ar ni men Pariseyi wule, <<Anyi! Kən ma tə jili in kawa?

48 Kə shin ni ko nəm gip kə cina ko gip mən Parise kan ngəsh den ti gwaya?

49 Ama me gam kə mən tli mbarəm mbatl tu kan mom argon den kulci kə Musa da'awo, mbarəm ni kan bi nəm wur wi gwa.>>

50 Ama Nikodimu, muntu kan far ri kar Yesu gwa ra nəm gip wuri, ar ni tə wul wur'e,

51 <<Kulci gəmi wul ni'e də hukunte murgon bat na kumi kə bi kə mbarəmi kakani zam də mbarəm mom argon tu tə pi gwa da'aya?>>

52 Ar ni wu bali ti wu wule, <<Ki ma mən Galili na? Zhit gip shirəm kə Yam kə shini, kii zam'e mən yari shirəm kə Yam gon baa tli gip Galili da'a.>>

53 Kano ko gonge gəzən ba ndara bomi.

8

Nagər tu kan nəm ti den muri na moni kaari gwa

1 Ar ni Yesu to gəs den Tlëndər mən kin Zaitun.

2 Bar tlo kə bi cigəniwo, kan tə pa te gip dəbom bom kə Yami, ar ni mbarəm kup dom wur kar ti, kan tə dəm atl tə kulci wuri.

3 Ar ni mən kulci mbarəm den kulci kə Musa na mən Parise diri ti nagər gon kan nəm ti den muri na moni kaari gwa. Wu kem tə dlar cina də mbarəme

4 kan wu wul Yesu'e, <<Ba mən kulci, nagər kəno nəm tən den muri na moni kaari.

5 Gip kulci kə Musawo tə bi mi bi den mə ri badər mbarəm ju eka təp kə ba la'i gəzən na tate. Kiwo unun kə wul rawu?>>

⁶ Wu ngen ni kumi kə bi gəs kə də wu zam wu nəm ti gip shirəm wu ri ti cina ra. Ama Yesu ngus atl kan tə pi ta rəshi argon den atl na yasa gəsi.

⁷ Nan wu ci cina na ngeni momi kar tiwo, ar ni tə tlyam dlör kan tə wul wur'e, <<Naa də muntu kan tabe pi warwat pitən da'a gip kən pare la'i gəs na tate.>>

⁸ Kan Yesu ba pa ngus atl es tə ci cina na rəshi argon den atli.

⁹ Nan wu kum untuwo ar ni wu nəm ndaratəni, argon tu pən den bari gəzən ba ri den heli gip wuri, ba za Yesu nan gəs na nagər məri dlör cina da ti.

¹⁰ Ar ni Yesu tlyam dlör kan tə wul nagər məri'e, <<Nagər mbarəme, ako ni mən diri gi cinayi rawe? Murgon ra kan hukunte'i gwa diya?>>

¹¹ Kan nagər mbarəmi ba nəmi tə wule, <<Mən nartəni, ko nəm.>> Ar ni Yesu wul ti'e, <<Ami ma aa hukunte'i da'a, kəkəno ndara ama ba kə pa pi warwat pitən da'a.>>

Yesu ni'e cirtən kə atl kundərəndlip

¹² Nan Yesu pa shirəm na mbarəmo, ar ni tə wule, <<Ami ni'e cirtən kə mbarəm gip atl kundərəndlip. Murgon tu kup kopəno tii dām gip dāmən da'a ama tii zam cirtən kə ge mbatli.>>

¹³ Mən Pariseyi ba wul ti'e, <<Ki den bi seda den gam gi, seda giwo untun ar ra da'a.>>

¹⁴ Yesu nəmi wur tə wule, <<Ko ami ni a bi seda den gam gəno, seda gəno kor ni ar ra, domici a mom las tu kan a dəl sur na las tu kan a ri gwa. Ama kəno, kə mom las tu kan a dəl diri ko las tu kan a ri gwa da'a.

¹⁵ Kə tlo ni shirəm den argon tu mbarəm ba shin gwa, ama amo aa tloyi murgon shirəm da'a.

¹⁶ Ama ami ni aa tlo shirəm den baro, tloyi shirəm gəno kor ni ar ra, domici ami nangən ni da'a. Ban kan karəm sur gwa ra naməni.

¹⁷ Ar ra na rəshi gip kulci gin'e, mbarəm rop ni bi seda den bar nəmo, seda gəzəno ar ndər kə də nəmi.

¹⁸ Ar tu a bi seda den gam gən wi, Ban muntu kan karəm sur gwa ni'e mən bi seda gən kə ropi.>>

¹⁹ Ar ni wu ngen momi kar ti wu wule, <<Ako ni beyi ra?>> Kan Yesu ba bali wur tə wule, <<Kə momən ko Ban da'a. O kə momən faro, kii mom Ban pa'e.>>

²⁰ Tə yari ni shirəm ju nan tə den kulci mbarəm gip dəbom bom kə Yam kosak na las tu ba ne wurpi kan ba bi gwa. Ama murgon mani nəmi gəs da'a nan wokoci gəs piwu dagwa.

Las tu a riwo, kii mani ritən da'a

²¹ Yesu pa wul wur ra'e, <<A ri kə ndaratəni, kii ngenəmi, kii məsh gip warwat pitən gi ni. Las tu a riwo, kii mani ritən da'a.>>

²² Muntu kem mən Yahudayi ngen momi wu wule, <<Tə rəni kə ri gam gəs ekaya? Nan tə wule, <Las tu a riwo, kii mani ritən da'a gwa?>>

²³ Ama Yesu ci cina na shirəm tə wule, <<Kəno, kə atl ni, ami ngapo a dəl ni sur yami. Kəno kə den kaar atl kən ni, ami ngapo kə den kaar atl kən ni da'a.

²⁴ Ar ni kem a yari in den kii məsh gip warwat pitən gi ni, kən ni kə ngəsh kən den ami'e muntu kan a yari in'e Amiyi ni'e ti dawo, na ho bi, kii məsh gip warwat pitən gi ni.>>

25 Ar ni mən Yahudayi ngen momi kar ti wu wule, <<Ki ni'e wowe?>> Yesu bali wur tə wule, <<Amiyi ni'e muntu kan a pare yari in gwa.

26 Ami ra na bar na womti kə yari kə hukunte gini. Ama ti muntu kan karəmo ge shirəm ni tə yari, ami ngapo argon tu a kum kar ti gwa ni a yari mbarəme.>>

27 Wu mani momi'e den Bas ni tə shirəm da'a.

28 Ar ni Yesu wule, <<Wokoci tu kə tli* Nya Mbarəm yamo, ar ni kii mom den Ami ni'e ti, kan kii pa mom es'e a pi argon kə gam gən da'a, ama a yari ni argon tu Ban kulcim gwa katl.

29 Muntu kan karəm gwa ra naməni. Tə za'əm nangən da'a, domici ko gigasi a pi ni argon tu kan tə ndu gwa.>>

30 Nan tə den yari shirəm juwo ar ni mbarəm na womti ngəsh wur den ti.

Ho zami gami

31 Yesu wul mən Yahuda ju kan ngəsh wur den ti gwa'e, <<Kən ni kə dəm dlakət na kulci gəno, na ho bi, kən ni'e ho mən kopi gəni.

32 Ar ni kii mom ge shirəmi, ge shirəmi ngap baa điri in zami gam gi ni.>>

33 Wu nəmi ti wu wule, <<Mən gəsgal kə Ibərahim ni kan mə tabe dəmi zher kə murgon da'a. Imni ki wule mii zam gam gəmi rawu?>>

34 Yesu bali wur tə wule, <<Na ho bi ni a yari ine, murgon tu kup ba pi warwat pitəno, zher kə warwat pitən ni.

* **8:28 8.28** Gip bi kə mən Hellaso <<tli Nya Mbarəm yamo,>> ar ni'e dədatəne.

³⁵ Zher baa pi ta dəmi gip bom ko gigasi da'a, ama nyawo, kə bomi ni ko gigasi.

³⁶ Ra untuwo, Nyayi ni bi in zami gam gino, na ho bi, ar dām'e kə zam gam gin ituwi.

³⁷ A mom'e kən gəsgal kə Ibərahim ni. Kup na untu kən den ndu'i kə rim eka, domici kə nge nəmi kulci gən ka.

³⁸ A yari in ni argon tu a shin kar Ban gwa, kən ma argon tu kə kum kar ba gin gwa ni kə pi.>>

Shetan ni'e ba gi ni

³⁹ Wu nəmi ti wu wule, <<Ba gəmi ni'e Ibərahim.>> Yesu nəmi wur tə wule, <<Kən mimir kə Ibərahim ni fawo, na kii pi bar ju Ibərahim pi gwa.

⁴⁰ Ami mbarəm ni kan yari in ge shirəm tu a kum kar Yam gwa, ama kən den ndu'i'e kə rim eka. Ibərahim pi bar unju da'a.

⁴¹ Ra untuwo kən ni den pi bar ju kan ba gin ba pi gwa.>> Ar ni wu bali ti wu wule, <<Mən gəri kə kaari ni da'a, Ba gəmi nəm ni, ti ni'e Yam na gam gəsi.>>

⁴² Kan Yesu ba wul wur'e, <<Də wule Yam ni'e Ba gino, na kə ndu'əm wi, domici kar Yam ni a dəl suri, kan kəkəno amin kən də. Ami ni ra də kə gam gən da'a, ama Yam ni karəmi.

⁴³ Unun kem kə mom argon tu a yari gwa da'awe? Domici kə nge kumi kulci gən ka ni.

⁴⁴ Kən kə ba gin Shetan gun dun itər ni, kan kən den ndu'i kə pi argon tu ba gin ba ndu gwa. Tə mən ri mbarəm eka ni na ne gəs kə pi bari. Tə mani nəmi ge shirəm da'a, domici ge shirəm ra gip

ti da'a. Wokoci tu kup tə cen laro, gəs ləka gəs ni tə yari, domici ti mən ceni lar ni, basi lar esi.

⁴⁵ Ama nan ge shirəm ni a yariwo, ar ni kə nge ngəshtən demənka.

⁴⁶ Gon ra gip kən kan baa bi seda den'e a tabe pi warwat pitəna? Ge shirəm ni pa a yariwo, unun kem kə nge ngəshtən demən kawu?

⁴⁷ Muntu kup kan kə Yamno tə kum argon tu kan Yam ba yari gwa. Ama kəno, kə kum argon tu Yam ba yari gwa da'a nan kən kə Yam ni da gwa.>>

Yesu man Ibərahim

⁴⁸ Mən Yahudayi nəmi ti wu wule, <<Dlat ni mə yari da'aya den ki ba mən Samariya ni, kan ki ra na itər gwa.>>

⁴⁹ Yesu wul wur'e, <<Ami ra na itər gipən da'a, ama a bi ni nartən Ban, kən ngapo, kə bim nartən da'a.

⁵⁰ A ngeni ni gam gən dədatən da'a, ama gon ra kan ba ngenim gwa, kan tə ni'e mən tloyi mbarəm shirəmi.

⁵¹ Na ho bi ni a yari in den'e kup muntu kan ba kop shirəm gəno, ko njem tii məshka da'a.>>

⁵² Den muntuwo ar ni mən Yahudayi wule, <<Kəkəno mə mom wi den ki mən itər ni! Ibərahim məshka, untu ni es ga mən yari shirəm kə Yami, ama kə wule muntu kop kulci giwo, ko njem tii məshka da'a.

⁵³ Gip shini giwo kə man ni ba gəmi Ibərahima? Tə məshka, untu ni ma ga mən yari shirəm kə Yami. Kə kum wule ki woni we?>>

⁵⁴ Yesu bali wur tə wule, <<Ami ni a dəda gam gəno, dəda gam gəniwo argon ni da'a. Ban ni,

muntu kan kə wule Yam gin ni gwa, ti ni'e mən dɛda gəni.

⁵⁵ Kup na kə mom ti da'a, ama amo, a mom ti. Ami ni a wule a mom ti dawo, a dəm mən ceni lar wi wule kəne, ama a mom ti, kan ti ni a kop shirəm gəsi.

⁵⁶ Ba gin Ibərahim pi ghol mbatl kə tə zam shini zhan gəni, tə shini kan tə pi ghol mbatli.>>

⁵⁷ Mən Yahudayi wul ti'e, <<Kə ri sheti ghon hauya rop na kutl na gəriwi da'a, ama kə wule kə shin Ibərahima?>>

⁵⁸ Yesu nəmi wur tə wule, <<Na ho bi ni a yari ine, kapən də gər Ibərahimo Ami ra.>>

⁵⁹ Den muntuwo ar ni wu yem tat kə la'i gəsi. Ama Yesu ghun gəsi, kan tə dəl tə za gip bom kə Yamika.

9

Yesu bul ger kə mbarəm gon kan gər ti tabi gwa

¹ Nan Yesu ci cinawo, ar ni tə shin mbarəm gon tabi tun gəri gəsi.

² Mir mən kulci kar ti ngen momi kar ti wu wule, <<Ba mən kulci, warwat pitən kə wo ni kem kan ba gər mbarəm tu tabiyi, gwas na, ko kə ga mən gəri gəs ni?>>

³ Ar ni Yesu wule, <<Mbarəm tu ko mən gəri gəs ni pi warwat pitən da'a, ama muntu pini kə də mbarəm shin mbap ju kan Yam ni nangəs ba pi gwa den ti.

⁴ Ar nəm mi te yarka mə ci cina na pi mbap kə muntu kan karəm gwa kə pəte. Gas den dɛrtəne, nan mbarəm baa mani pi mbap da gwa.

⁵ Ami ni ra den kaar atlo, ami ni'e cirtən kə atl kundərəndlip.>>

⁶ Nan ti yari untuwo, ar ni tə bəse mo'əm den atli, tə liiti, kan tə zaapi den ger kə mbarəmi.

⁷ Ar ni tə wul ti'e, <<Mbəri, ri ho gerka gip mal kə Silowam>> (Kartən ituwi). Ar ni mbarəmi ndara kan tə ho gerka, kan tə pal na mani shini bar gəsi.

⁸ Ga berəm dəmi gəs na munju ba kur shin ti den liri bar ngen momi wu wule, <<Muntu ni'e mbarəm tu kan ba kur dəm kə liri bar gwa diya?>>

⁹ Jen wule <<Ti ni.>> Nami ngapo wu wule, <<O'o, tə pini kama nan ti.>> Ama mbarəmi na gam gəs wule, <<Ami ni'e mbarəmi.>>

¹⁰ Wu ngen momi na wultən'e, <<Imni pi kan ger gi ba ɓul rawu?>>

¹¹ Ar ni tə bali wur tə wule, <<Mbarəm tu ba la ti bi Yesu gwa ni liiti gurku na mo'əm gəs kan tə zaapi den ger gəni. Tə wuləm'e a su Silowam a ho gerka. Ar ni a ndara kan a ho gerka, kan a nəm shini bari.>>

¹² Wu ngen momi kar ti wu wule, <<Ako ni mbarəmi ra?>> Ar ni tə wul wur'e, <<A mom da'a.>>

Mən Pariseyi kop gəs kə mani shini bar kə tabiyi

¹³ Ar ni ga mbarəmi ndara na mbarəmi kan far tabi ni gwa kar mən Parise.

¹⁴ Den pət Asabar, pət shukutən ni Yesu liiti gurku kan tə ɓul ger kə mbarəmi.

¹⁵ Ar ni mən Pariseyi pa ngen momi kar ti den kandatu pi kan mani shini bar gəs ba pal gwa. Ar

ni tē bali wur'e, <<Tē zaapi ni gurku den ger gēni, kan a ho gerka, ar tu kēkēno a shin bar wi.>>

¹⁶ Jen gip mēn Parisēyi wule, <<Mbarēm tu kan pi muntuwo kar Yam ni tē dēl da'a, domici tē nge kop doka kē ba dē pi mbap den pēt shukutēn da'a.>> Ama nami wule, <<Imni mēn warwat pitēn baa mani pi halama bar kē nēmi bi na am untuwu?>> Ar ni wu zam tatli gam den shirēmiyi.

¹⁷ Ar ni wu pa bal wur kar muntu far tabiyi gwa wu ngen momi kar ti wu wule, <<Unun kii yari den mbarēmi? Ki ni tē bul ger gi.>> Mbarēmi bali wur tē wule, <<Ti mēn yari shirēm kē Yam ni.>>

¹⁸ Kup na untu mēn Yahudayi nēm den'e gēr tēni tabiyi kan kēkēno tē zam shini bar da'a, ar ni wu kar bar den ga mēn gēri kē mbarēmi.

¹⁹ Kan wu ngen momi kar wur wu wule, <<Muntuwo nya gin na? Kē wule gēr tēni tabiyi? Imni pi kēkēno tē mani shini bar rawu?>>

²⁰ Ar ni ga mēn gēri gēs nēmi wur wu wule, <<Mē mom'e nya gēmi ni, kan mē mom'e mē gēr tēni tabiyi.

²¹ Ama imni pi kēkēno tē shin bari ko muntu bul ger gēso, mē mom da'a. Ngen ni momi kar ti. Tē kēm las kē mbarēm wi, tii yari in na gam gēsi.>>

²² Ga mēn gēri gēs yari ni untu den kumi bērti kē mēn Yahuda, domici mēn Yahudayi tare ne bi dene wi den'e kup murgon tu kan wule tē ngēsh ti den Yesu ni'e Almasihuwo baa dēli tēka gip bom domtēn kē mēn Yahuda.

²³ Ar ni kem ga mēn gēri gēs wule, <<Tē kēm las kē mbarēm wi, ngen ni momi kar ti.>>

²⁴ Ar ni mēn Parisēyi pa la bi mbarēmi kan far tabi gwa, wu ngen momi kar ti wu wule, <<Yari

mi argon tu kan pi gwa kə bi Yam nartəni. Mə mom'e mbarəm tu kan warke'i tuwo mən warwat pitən ni.>>

²⁵ Ar ni tə bali wur tə wule, <<Ko mən warwat pitən ni ma, amo a mom da'a. Bar nəm ni a momi. Faro gərəm ni tabiyi ama kəkəno a shin bar wi.>>

²⁶ Kan wu pa ngen momi kar ti wu wule, <<Unun tə pi'iwe? Təp imnu tə bul ger giwu?>>

²⁷ Tə nəmi wur tə wule, <<A yari in wi ama kə nge kumi gənka. Unun kem kə ndu kə kum ra esi? Kən ma kə ndu ni'e kə pal mir mən kulci kar ti pa'a?>>

²⁸ Ar ni wu yari ti mægən shirəm wu wule, <<Ki ni'e nye mən kulci kar ti, miwo, mən mir mən kopi kulci kə Musa ni.

²⁹ Mə mom'e Yam shirəm na Musa, ama mbarəm tuwo, mə mom ako ni tə dəl dīr da'a.>>

³⁰ Kan mbarəmi ba nəmi wur tə wule, <<Unu fa utu untu! Kə mom las tu kan tə dəl dīr gwa da'a, ama ar tu tə bul ger gən wi!

³¹ Mə mom'e Yam ba kum mən warwat pitən da'a. Tə kum ni mbarəm tu kan ba bote ti na pi argon tu tə ndu gwa.

³² Ar tu na la'i gəs kə pi atlo mə tabe kumi den'e bul ger kə mbarəm gon kan gər ti tabi gwa da'a.

³³ O na mbarəm tuwo kar Yam ni tə dəl dawo, tii mani pi argon da'a.>>

³⁴ Den muntuwo ar ni wu bali ti wu wule, <<Ki kan gər ki gip warwat pitən gwa ni kəkəno kə ri kə kulci miya?>> Ar ni wu kar tika.

Dəmi tabi gip ruhu

³⁵ Yesu zam na kumi den'e wu kar mbarəmi. Ar ni nan tə zam tiwo, kan tə ngen momi kar ti tə wule, <<Kə ngəsh ki den Nya Mbarəma?>>

³⁶ Ar ni mbarəmi ngen momi kar ti tə wule, <<Mən nartəni, wo ni'e Nya Mbarəmiyi? Yarim kə də a ngəshim den ti ra.>>

³⁷ Kan Yesu ba nəmi ti tə wule, <<Kə shin ti wi, ti ni den shirəm nan ki.>>

³⁸ Ar ni mbarəmi wule, <<Babomi, a ngəshim den ti wi,>> kan tə ngus cina də Yesu tə bote ti.

³⁹ Yesu wule, <<A sur ni atl kə tloyi shirəmi, kə də munju tabino wu zam shini bari, kan munju kan ba shin baro wu palka tabiyi.>>

⁴⁰ Nan mən Pariseyi jen kan ra kosak nan ti gwa kum untuwo, ar ni wu ngen momi kar ti wu wule, <<Mən ma tabi ijuwa?>>

⁴¹ Kan Yesu ba bali wur tə wule, <<Də wule kən tabino, na kii nəra na warwat pitən da'a. Ama kəkən kan kə kum den kə shin baro, warwat pitən gin ra dlakət nan kəne.>>

10

Shirəm den mən le tām na tām gəsi

¹ <<Ge shirəm ni a yari in kən mən Parise, mbarəm tu kan kop təp bədlabən bin tām kan tə te gipi da'a, ama tə kop təp gon tə te gipiwo, mur ni na mur mən dləri den təpe.

² Muntu kan te gipi təp bədlabən bin təmiwo, ti ni'e mən le təmi.

³ Mən ɓuti bomi baa ɓuli ti bədlabəni. Təmi baa kum yar kə mən le gəzəni. Tə la bi tām gəs na sun gəzəni kan tə nde wur cina wu dəl kaari.

⁴ Ti ni tē dēli wur kup kaariwo, tē nde wur ni cina, tēmi den kopi gēsi domici wu mom yar gēsi.

⁵ Wii kop mēn dēki da'a, se de wu kētēri ti domici wu mom yar kē mēn dēki da'a.>>

⁶ Yesu yari wur untu, ama wu mani momi argon tu tē yari wur gwa da'a.

Yesu ni'e ho mēn le tēme

⁷ Ra untuwo, ar ni Yesu pa yari wur ra'e, <<Na ho bi ni a yari ine, ami ni'e bēdlabēn bin tēmi.

⁸ Munju kup kan nda dīr cina da'ēmo mur ni na mur mēn dlēri den tēpe, ama tēmi nge kumi gēzēnka.

⁹ Ami ni'e bēdlabēni, kup muntu kop tēp karēmo, tii zam dēltēne. Tii dīr te gipi tē pal tē dēli, tē zam yari jir kē ci.

¹⁰ Mur ba dīr ni katl kē dē tē pi mure, tē ri eka, tē pa liika. Ama a dīr ni kē dē wu zam ge mbatl tu kan baa pa da gwa, kan wu zam ti na laa'i.

¹¹ <<Ami ni'e ho mēn le tēme. Ho mēn le tēm ba bi ge mbatl gēs den bi tēmi.

¹² Mēn le tēm kē wurpiwo, tēmiwo gwas ni da'a. Ra untuwo, ti ni tē shin yer lēp den dīrtēno, tii za tēmika tē kētēr gēs kan dē yer lēpi tli den tēmi tē gēzan wurka.

¹³ Mbarēmi kētēr ni gēs domici tē mēn le tēm kē dē batl ti ni katl, ko njem argon ghun ti na tēmi da'a.

¹⁴ <<Ami ni'e ho mēn le tēme, a mom tēm gēni, kan tēm gēn momēni.

¹⁵ Kandatu Ban momēn kan a mom Ban gwa itu, kan ami den bi ge mbatl gēn den bi tēmi.

¹⁶ Ami ra na nami tēmi kan ra gip garke tēmi mēnkən da gwa. Ar nēmən te yarka wu ma a dīr wuri. Wu ma wii kum yar gēni, kan wu dēm garke nēm, mən le gēzən ma nēm.

¹⁷ Argon tu kem Ban ba ndu'əm gwa ni'e a bi ge mbatl gən kə də a pa pən ar gən esi.

¹⁸ Murgon baa mani pānim nge mbatl gēnka da'a, domici ami ni a bi ge mbatl gən na gam gēni. Ami na iko kə a bi ge mbatl gēni, untu ni es ami ra na iko kə pali gəs ra. Argon tu Ban yarəm kə də a pi gwa itu.>>

¹⁹ Den shirəm tuwo ar ni bi i'nde mən Yahudayi nēm da'a.

²⁰ Na womti gēzən wule, <<Ti mən itər ni, ar ni tē pi zhe'e pitən ra. Unun kem kə kum ti rawu?>>

²¹ Ama nami wule, <<Shirəm kə mbarəm mən itər itu da'a. Mən itər ba mani buli ger kə tabi ya?>>

Mən Yahuda nge Yesu

²² Gip wokoci sanyi, kan den pi Nyel kə ta'i Yam Bom kə Yam* su Urshalimaka.

²³ Yesu ngap ra gip bom kə Yam den bōmi asəm gip las tu ba la ti bi'e Dlabən Shukutən kə Solomon gwa.

²⁴ Ar ni mən Yahuda dom wur wu gandəl ti, kan wu wul ti'e, <<Har gigasi ni kii za mi gip dēmən gami? Ki ni'e Almasihu fawo, yari mi tetla tetla.>>

²⁵ Kan Yesu ba nēmi wur tē wule, <<A tare a yari in wi, ama kə nge ngəshtənka dene. Mbap ju kan a pi gip sun kə Ban gwa ni ba bi seda demēni.

* **10:22 10.22** Nyel Hanukkah ituwi na bi kə mən Yahuda

26 Ama kə ngəsh kən den untu ni da'a, nan kən təm gən ni da gwa.

27 Təm gən ba pi ni argon tu a yari gwa. A mom wuri, kan wu kopəni.

28 A bi wur bi wur ge mbatl tu kan baa pa da gwa wi, kan ko njem wii məshka da'a. Murgon ra kan baa mani dəli gəzənka gip am gən gwa da'a.

29 Ban tu kan bim wuro, tə naar man kup, murgon ra kan baa mani dəli gəzənka gip am gəs gwa da'a.

30 Ami na Banwo, nəm ni.>>

31 Ar ni mən Yahudayi pa yem tat kə la'i gəsi.

32 Kan Yesu ba wul wur'e,<<A pi mbuni bar na womti təp kar Ban. Kəkəno den gonge ni gip wur kə ri kə la'i gin na tatwe?>>

33 Ar ni mən Yahudayi bali ti wu wule, <<Mə ri kə la'i gi na tat den ko nəm gip mbuni mbap ju kan kə pi gwa da'a, ama den mburi Yami, domici ki mbarəm ni katl, ama kə pali gam gika Yami.>>

34 Yesu nəmi wur tə wule, <<Ar ra na rəshi gip Kulci gin'e, <A wule kən mir yam ni.>†

35 Mə mom'e rəshi Shirəm kə Yam baa cen lar da'a. Babom ni wul munju kan kum shirəm gəs gwa <mir yami>

36 im nu na ami kan Bəba ne den ami gwas ni kan tə karəm sur atl gwawu? Unun điri shirəm den'e a mbur Yam nan a wule, <Ami Nya Yam ni gwa?>

37 Ba kə ngəsh kən ni demən da'a, mbap ju Ban den pi gwa ni fa a pi da gwa.

38 Ama ar ni a pi fawo, kup na kə ngəsh kən demən dawo, ngəsh kən ni den mbap ju, kə də kə

† 10:34 10.34 Zabura 82.6

mom ni, kan kə ngəsh kən den'e Bəba ra gipi ni, kan ami ra gip Bəbayi.>>

³⁹ Ar ni wu pa ndu wu nəm ti, ama tə dəli wur amka.

⁴⁰ Kan Yesu ba pa jikat bula kə Urdun tə mbubar las tu kan Yohana den pi batisma na pare bar gwa, tə dəm gəs barta.

⁴¹ Ar ni mbarəm na womti dīr kar ti. Wu wule, <<Rawo Yohana pi halama bar kə nəmi bi na am gon da'a, ama argon tu kup tə yari den mbarəm tuwo, untu ni ar ra.>>

⁴² Kan mbarəm na womti kan ra lasi gwa ba ngəsh wur den Yesu.

11

Məshtən kə Li'azaru

¹ Mbarəm gon mən sun Li'azaru ra den kumi dli. Ti mbarəm kə Betanya ni, nye bən kə ga Maryamu na erəm gəs Marta.

² Maryamu tu, muntu erəm gəs Li'azaru ra bom atl den kumi dliwo, nəm ti ni'e muntu kan shoti mir den kaar asəm kə Babom kan tə sarka na ta gam gəs gwa.

³ Ar ni ga erəm gəs mir mətliyi kar bar den Yesu wu wul ti'e, <<Babomi, muntu kan kə ndu gwa ra den kumi dli.>>

⁴ Nan tə kum untuwo, ar ni Yesu wule, <<Kumi dli gəs tu baa ri ga məshtən da'a. O'o, den bi dēda Yam ni, kə də Nya Yam zam dēdatən tēp kar untuyi.>>

⁵ Yesu ba ndu Marta na ga erəm gəs Maryamu na Li'azaru.

⁶ Kup na untu, nan tə kum'e Li'azaru ra den kumi dliwo, ar ni tə dəm gəs las tu təra gwa kə muri rop ra.

⁷ Kan tə wul mir mən kulci kar ti'e, <<Mə pa pal ni gip atl kə Yahuda.>>

⁸ Wu wul ti'e, <<Ba mən kulci, ar dlyam wi da'a kan mən Yahuda ndu wu la ki na tat gwa, kup na untuwo kə ndu kə pa pal bartaya?>>

⁹ Yesu nəmi wur tə wule, <<Awa kutl cet rop ni gip nde pət nəm diya? Mbarəm tu kup ba bəm asəm gip pəto, tii pat asəmka da'a, domici tə shin bar na cirtən kə den atl kəni.

¹⁰ Ama muntu kup ba bəm asəm gip gas gwa ni ba pat asəme, nan cirtən ra kar ti dagwa.>>

¹¹ Nan tə yari muntuwo, ar ni tə ci cina tə yari wur'e, <<Berəm gəmi Li'azaru nde umur kawī, ama aa ri putu tika.>>

¹² Mir mən kulci kar ti bali ti'e, <<Babomi, umur ni fa tə ndewo, tii kum təmi kə dli gəsi.>>

¹³ Yesu ni den shirəm den'e Li'azaru məsh kawī, ama mir mən kulci kar ti pən'e nde umur kə shukutən ni ti dene.

¹⁴ Ar ni tə yari wur ghon tə wule, <<Li'azaru məsh kawī.

¹⁵ Ar gholim mbatl domici gin nan ami ra lasi da gwa, kə də kə ngəsh kən den Yam ra. Ama mə rəni kar ti.>>

¹⁶ Ar ni Toma (kan ba la ti bi'e nye Ngumci* gwa) wul nami mir mən kulci kar Yesuyi'e <<Mən ma mə su nəka, kə də mə məsh ni nan ti pa'e.>>

Yesu ni'e tlitən gip məshi mbarəme na ge mbatli

* **11:16 11.16** Didimus (na bi kə mən Hellas) kup rop ju ba pi nupi'e ngumci

17 Nan Yesu mbubaro, ar ni tē zam na momi den Li'azaru pi muri wupse na kapi wi.

18 Betanyawo kosak na Urshalima ni ar ra, bar kē mil rop[†],

19 Mən Yahuda na womti dīr wi kē kulu keti na ga Marta na Maryamu den mēshtən kē erəm gəzəni.

20 Nan Marta kum'e Yesu den dīrtəno, ar ni tē dəl tē ri kē mbori gəsi, ama Maryamu dēm gəs bomi.

21 Marta wul Yesu'e, <<Babomi, kira far dēwo, erəm gən ba ri kē mēshtən da'a.

22 Ama a mom'e kəkən ma Yam baa bi'i argon tu kup kē liri gwa.>>

23 Yesu wul ti'e, <<Erəm gi baa tli ra esi.>>

24 Marta nēmi ti'e, <<A mom'e ti tli ra es gas pa'i bar kup kan mēshi mbarəm baa tli ra na ge mbatl gwa.>>

25 Yesu wul ti'e, <<Ami ni'e tlitən kē mēshi mbarəm kan ami ni'e ge mbatli. Muntu kan ngəsh ti deməno, tii dēm na ra na ge mbatli, ko ma tē mēsh nika.

26 Muntu kan ra na ge mbatli kan ngəsh ti deməno, tii mēsh da'a. Kē ngəsh ki den muntu ya?>>

27 Marta wul ti'e, <<Aan, Babomi, a nēm wi den ki ni'e Almasihu, Nya Yami, muntu kan ba sur gip atl gwa.>>

28 Nan tē pa'i yari muntuwo ar ni tē pal rin bomka kan tē la bi erəm gəs Maryamu markəm tē wul ti'e, <<Ba mən kulci mbirawi, tē den ngeni gi.>>

[†] 11:18 11.18 Bar kē kilomita myakan ituwi.

29 Nan Maryamu kum muntuwo, ar ni tē tlyam na zhotēn tē ri kar ti.

30 Ar dēm'e Yesu mbubar gip bēni wi da'a, ama tē'i las tu Marta mo nan ti gwa.

31 Nan mēn Yahuda kan ra na Maryamu gip bom den damtēn nan ti shin tē tlyam na zhotēn kan tē dēlo ar ni wu pēn den'e tē rēni kē ba gambēc'i'i kē kulu lasi.

32 Nan Maryamu mbubar las tu Yesu ra, nan tē shin tiwo, ar ni tē nda atl cina da ti tē wul ti'e, <<Babomi, na dē wule ki ra far dēwo, erēm gēn baa mēshka da'a.>>

33 Nan Yesu shin ti den kulu, na mēn Yahuda ju kan dīr nan ti ma den kuluwo, ar ghun ti gip ruhu kan tē dam ti hoyi gip mbatl gēsi.

34 Ar ni tē wule, <<Ako ni kē kap tiwe?>> Kan wu bali ti'e, <<Babomi, dīr shini.>>

35 Ar ni Yesu kuli.

36 Ar ni mēn Yahudayi wule, <<Shin kandatu tē ndu ti gwa!>>

37 Ama jēn gip wur wule, <<Muntu kan bōl ger kē batabi tu baa mani hane mbarēm tu mēsh tēn diya?>>

Yesu tli Li'azaru gip mēshi mbarāme

38 Nan Yesu ra gip damtēn den mēsh tēniwo, ar ni tē ri kar gambēc'i'i. Gambēc'i'iwo shu ni kan bor gip tat gwa kan ba le bisika na tat goni.

39 Yesu wul wur'e, <<Jirkēt ni tatika markāme.>> Ama Marta, erēm kē mēshiyi wule, <<Ama Babomi, kēkēno usuntēn ni katl bani, domici muri gēs wupse ituwi na mēsh tēni.>>

⁴⁰ Ar ni Yesu wule, <<A yari'i ni da'aya? E den ki ni kə la Yam mbatlo, kii shin dɔɔɔtən kə Yami?>>

⁴¹ Ar ni wu kutəl tatika markəme. Yesu tli ger yami, kan tə wule, <<Bəba, a goode'i den kə kuməni.

⁴² A mom'e kə kumən ko gigasi, ama a yari ni untu den bi kə munju kan dlor dɛgwa, kə də wu nəm den'e ki ni kə karəmi.>>

⁴³ Nan tə yari muntuwo, ar ni Yesu tli yar yam tə wule, <<Li'azaru, dəl tori!>>

⁴⁴ Ar ni məshi mbarəmi dəl tor, am gəs na asəm gəs na bali na tutul ghumi məshi mbarəme, na ba ger gəs bali na tutule. Yesu wul wur'e,<<Pətl ni tutul ghumi məshi mbarəm tuka kə za tənɪ tə ndara.>>

Gudlumi kə ri Yesu eka

⁴⁵ Ra untuwo, ar ni na womti kə mən Yahuda kan dɪr kə shirmi Maryamu shin argon tu Yesu pi gwa, kan wu ngəsh wur den ti.

⁴⁶ Ama jen gəzən ri kar mən Parise kan wu yari wur argon tu Yesu pi gwa.

⁴⁷ Ar ni kiri mən keri bar ju dɪri Yam na mən Pariseyi la bi domtən kə mən tloyi shirəm kə mən Isra'ila. Wu ngen momi wu wule, <<Ununu mii pi den muntu we? Ar tu mbarəm tu den ta pi halama bar kə nəmi bi na am na womti.

⁴⁸ Mən ni mə za ti tə ci cina na untuwo, mbarəm kup ba ngəsh wur den ti, kan də mən Roma dɪr nəm atl gəmika na Bom kə Yam gəmi.>>

⁴⁹ Ar ni nəm gip wur mən sun Kayafas, bar mən keri bar ju dɪri Yam kə sheti ghoni, shirəm tə wule, <<Ko nəm kə mom argon da'a!

⁵⁰ Kə mom ni'e ar mani də mbarəm nəm məshka na də mbarəm kə atl kup liika gwa da'a ya?>>

⁵¹ Tə yari ni untu gip bopya kə gam gəs da'a, ama nan ti ni'e bar mən keri bar ju diri Yam kə sheti ghon tawo, tə yari ni ge shirəm kan dəl sur kar Yam gwa den Yesu baa məsh den am kə atl kə mən Yahuda kup,

⁵² ba'e den am kə atl kə mən Yahuda ni katl da'a ama kə də tə dom mimir kə Yam kan gəzan ko ako gwa wu dəm nəm.

⁵³ Argon tu kan pən den gas tawo ar ni wu pi ta ngeni təp kə ri Yesu eka.

⁵⁴ Ra untuwo ar ni Yesu i'ci cina na dəltən gip mbarəm kə mən Yahuda gip pili da'a, ar ni tə za lasika tə ndara atl kan kosak na bi ləpe, gip bən tu kan ba la ti bi'e Ifraimu gwa, lasi ni tə dəm na mir mən kulci kar ti.

⁵⁵ Nan ar mbi kosak na Nyel Jikat Bədlabən kə mən Yahudawo, ar ni mbarəm na womti za mir heli bən wu to Urshalima kə pi bar ju ba pi kə pali mbarəm dləran cina də Yam gwa kapən Nyeli.

⁵⁶ Wu pi ta ngeni Yesu, wu ra dlor gip bom kə Yam wu den ngeni momi kar ezən'e, <<Unun kə shinwe? Tii dir ni kə ba Nyeli diya?>>

⁵⁷ Rawo kiri mən keri bar ju diri Yam na mən Pariseyi bi biwi den murgon tu kup zam na momi las tu Yesu rawo, tə dir yari kə də wu nəm ti.

12

Bərke Yesu mir gip Betanya

¹ Muri mukka kapən Nyel Jikat Bədlabəniwo, ar ni Yesu mbubar gip Betanya, las tu Li'azaru, muntu Yesu tli ti gip məshi mbarəmi ba dəm gwa.

² Kan ba pi Yesu bar kə ci kə gas lasi. Marta bi wur fingali, Li'azaru ngapo təra gip munju dəm kə ci fingal na Yesu gwa.

³ Ar ni Maryamu pən tulare kə nardi, mən wurpi na naari, tə shoti den kaar asəm kə Yesu kan tə sari ti asəmka na ta gam gəsi.* Ar ni bomi kup nga lasi na təmi kasəri.

⁴ Ama Yahuda Iskariyoti, nəm gip mir mən kulci kar ti, muntu kan ba ri kə bi Yesu kagwa nge na wultən'e,

⁵ <<Unun kem baa wur mir tuka den wurpi nan baa kəm batli mən mbap kə sheti ghon nəm gwa† də bi wurpiyi munju am ri wur kaar da gwawu? >>

⁶ Tə yari ni untu ba'e den argon tu ba ndo na munju am ri wur kaar da'a ba ghun təni da'a, ama domici ti mur ni, ti ni'e mən ne posh wurpi gəzəni, kan tə kur yem gip wurpiyi tə pi bar kə gam gəs nari.

⁷ Yesu bali wur'e, <<Za təni, tə ne ni mir tuka ra den bi pət kapi gəni.

⁸ Kii nəra na munju am ri wur kaar dagwa nan kən ko gigasi,‡ ama kii nəra namən ko gigasi da'a.>>

⁹ Nan womti mbarəm kə mən Yahuda mom ka'e Yesu ra bartawo kan wu ri, ba'e kə də wu shin ti ni katl da'a ama wu pa shin Li'azaru, muntu Yesu tli ti gip məshi mbarəm gwa.

* **12:3 12.3** Bərke Yesu tulare bisi rop. Tulare bar kə rabi lita ni Maryamu gip Betani shoti ti (Matta 26.7; Markus 14.3), kan nəmi ngapo gip kəti atl kə Galili ni nagər gon pi (Luka 7.37,38). † **12:5 12.5** Gip bi kə mən Hellaso dinari hauya kutl cet nantam (300). ‡ **12:8 12.8** Bi doka kə rop 15.11

¹⁰ Ar ni kiri mən kerī bar ju điri Yam gwa gudlumi kə də wu ri Li'azaru eka esi,

¹¹ den'e domici gəso mən Yahuda na womti den za'i gəzənka wu den ritən gəzən kar Yesu wu den ngəshtən den ti.

Dəda Yesu nan tə te gip bən Urshalima gwa

¹² Bar tlowo, ar ni womti mbarəmi kan đir kə Nyel Jikat Bədlabəni ba kum'e Yesu ra den təp gəs kə tetən gip bən Urshalima.

¹³ Ar ni wu yem am kin dabino kan wu dəl kə metən nan ti wu den tli yar na wultən'e,
<<Hosana!§ Mən albarka ni'e muntu kan ba đir gip sun kə Babom gwa!

Mən albarka ni'e gun kə Isra'ila!>>*

¹⁴ Nan Yesu zam nye bar kəm gono, kan tə to den ti, kandatu ar ra na rəshi gwa'e,

¹⁵ <<Kum ni bərti da'a, mbarəm kə Urshalima. Shini, gun gin kən den đirtəne, njon den nye bar kəme.>>†

¹⁶ Wokoci tu bar ju ba piwo mir mən kulci kar ti mom unun munju ba pi nupi da'a. Ama den kaar kə dəda Yesu na tli gəs gip məshi mbarəmo, ar ni wu mom den'e bar ju kan pi tiwo untun ar ra na rəshi terka den ti.

¹⁷ Womti mbarəmi kan kar ti nan tə la bi Li'azaru gip gambəci kan tə tli tika gip məshi mbarəm ci cina na yari mbarəm argon tu Yesu pi gwa.

§ **12:13 12.13** Gip bi kə mən Yahudawo ar ba nupi'e (Dəltəne) ama muntu palka shirəm kə dədatəne (Zabura 118.25,26). * **12:13 12.13** Zabura 12.25,26 † **12:15 12.15** Zakariya 9.9

¹⁸ Mbarəm na womti dəl ni kə metən na Yesu domici wu kum den halama bar kə nəmi bi na am tu kan tə pi gwa.

¹⁹ Ar ni mən Parise wul ezən'e, <<Kə shin capo mii mani pi argon da'a. Shin ni kandatu mbarəm kup ba kop ti gwa!>>

Yesu yari kandatu tə ri kə məshtən gwa

²⁰ Rawo, mən Hellas jen ra gip munju kan te Urshalima kə bote Yam wokoci nyel jikat bədlabəni gwa.

²¹ Ar ni wu ri kar Filibus, mbarəm kə Betsaida gip atl kə Galili, wu wul ti'e, <<Mən nartəni, mə ndu mə shin Yesu.>>

²² Filibus ri yari Andərawus, kan Andərawus na Filibus ba ri yari Yesu.

²³ Yesu bali wur tə wule, <<Wokoci dīr wi kə də dədə Nya Mbarəme.

²⁴ Ge shirəm ni a yari ine, ge o ni nda atl kan ar məsh dawo, ar ba pi ta dəmi ge o nəm katl. Ama ar ni məsho, ar ba bi mimir na womti.

²⁵ Murgon tu kup kan gam gəs ni tə ndu'o, tii hol ge mbatl gəsi. Ama muntu kan nge ge mbatl gəs den kaar bar atl kən baa zam ge mbatl tu kan baa pa da gwa.

²⁶ Murgon tu kup ba ndu a dəm Babom gəso, tii kopən kə də las tu ami rawo, də mən pim mbapi nərə lasi. Ban ngap baa dədə muntu kup kan ba pim mbap gwa.

²⁷ <<Kəkəno mbatl gən tlika wi kan unun aa wul ra? Bəba, ba kə za də argon tu ba pi gip wokoci kən zamən da'aya? O'o, kə də untu pi namən ni a sur ra.

28 Bəba, dəfa sun gi!>> Kan yar gon ba dəl sur yam ba wule, <<A dəfa'i wi, kan a ri kə dəfa'i ra.>>

29 Nan womti mbarəmi kan ra lasi gwa kum untuwo ar ni wu wule Yam bo gam wi, nami ngapo ar ni wu wule nye mən kartən kə Yam gon ni shirəm nan ti.

30 Yesu wul wur'e, <<Yar tuwo den bi gin ni, ba'e gwan da'a.

31 Kəkən ni'e wokoci kə hukunte atli, kəkən ni ba ri kə byali muntu kan den dandi kə atl kən gwa atli.

32 Ama amo, wokoci tu tlimka‡ den kaar atlo, aa dəl mbarəmka kup karəmi.>>

33 Tə yari ni muntu kə də tə gode kandatu tə ri kə məshtən gwa.

34 Womti mbarəmi shirəm wu wule, <<Gip kulci gəmiwo mə kum'e Almasihu baa dəm baa patəni, ra imnu kə wule, <Ar nəm də tli Nya Mbarəm yamwe? Wo ni'e Nya Mbarəm tuwe?>>>

35 Ar ni Yesu wul wur'e, <<Cirtən baa nərə nan kən cina njem de. Bəm ni asəm kəkən nan kən ra na cirtəni gwa, kapən də dəmən tla gam ginka. Mbarəm tu kan den bəmi asəm gip dəmən ba mom las tu kan tə ri gwa da'a.

36 Ngəsh kən ni den cirtəni nan kən ra nan ti gwa, kə də kə dəm mimir kə cirtən ra.>> Nan Yesu pa'i shirəmo, ar ni tə ndara kan tə ghuuni wurka.

Ci cina na holi ngəshtən den Yam kə mən Yahuda

‡ 12:32 12.32 Gip bi kə mən Hellaso tlimkawo dəfatən ituwi.

³⁷ Kup na halama bar kə nəmi bi na am ju kan Yesu pi den ger gəzəni, ama ar ni wu nge ngəshtən den tika.

³⁸ Muntu pi ni kə də ar laa'i shirəm tu kan mən yari shirəm kə Yam Ishaya yari gwa'e,
 <<Babomi, wo ni nəm argon tu kan mə yari gwawe,
 də wo ni Yam buli ti bar ju kan Babom pi gwawu?
 >>§

³⁹ Muntu ni kem wu ngəsh wur den Yam da'a, kandatu Ishaya yari las gon gwa'e,

⁴⁰ <<Yam pali wurka tabiyi wi
 kan tə lati mbatl gəzənka
 den ba wu'i mani shini bar na ger gəzəni,
 ko də mbatl gəzən mani nəmi bari,
 kə də wu pal karəm zam a warke wur ra.>>*

⁴¹ Ishaya yari ni untu domici tə shin dədatən kə Yesu, kan tə shirəm den ti.

⁴² Kup na untu jen gip kiri kə cina gəzən ngəsh wur den ti. Ama gip bərti kə mən Parisewo wu mani shirəm den ngəshtən den Yam gəzən da'a gip bərti den ba də dəli wurka gip bom domtən kə mən Yahuda da'a.

⁴³ Rawo, wu paye ndu'i argon tu wii pi də mbarəm dəda wur ra man argon tu wii pi də Yam dəda wur gwa.

Shirəm kə Yesu baa hukunte mbarəme

⁴⁴ Ar ni Yesu tli yar yam tə wule, <<Mbarəm ni ngəsh ti deməno, demən ni katl tə ngəsh ti da'a, ama na muntu kan karəm gwa pa'e.

⁴⁵ Muntu kup shiməno, tə shin ni muntu kan karəm gwa.

⁴⁶ A sur ni atl kə də a ɗiri atl kundərəndlip cirtəni, den ba də ko nəm gip munju kan ngəsh wur demən dəm gip dəməni da'a.>>

⁴⁷ Muntu kan kum shirəm gən ama tə pi argon tu a yari gwa dawo, aa hukunte ti da'a. Domici a sur ni atl kə hukunte mbarəm da'a, ama kə də a ɗəli mbarəme.

⁴⁸ Mən tloyi shirəm muntu ngem kan ba nəm shirəm gən da'a ra. Shirəm tu kan a yari gwa ni baa hukunte ti gas pa'i bar kup.

⁴⁹ Bar ju a kulci mbarəmo karəm ni ar ɗəl da'a. Ama Ban kan karəm gwa ni yarim argon tu aa yari na kandatu aa yari gwa.

⁵⁰ A mom'e argon tu tə wule də pi baa kem də zam ge mbatl tu kan baa pa da gwa. Ra untuwo argon tu kup a yariwo ar ni'e argon tu Bəba yarim kə də a yari gwa.

13

Yesu ho'i asəm mir mən kulci kar ti

¹ Gip untu kapən də pi Nyel Jikat Bəɗlabəno, Yesu mom den wokoci piwi kan tii za kaar bar atl kən tə ndara kar Base. Nan tə ndu gwas kan ra den kaar atlo, ar ni tə gode wur den tə ndu wur ar ri patən kə bari.

² Wokoci tu ni Yesu na mir mən kulci kar ti den ci fɪngal kə gasi, kan Shetan tare la wi gip mbatl kə Yahuda Iskariyoti, nya Siman, kə də tə bi Yesu ka.

³ Yesu mom den Bəbayi la bar kup gip am da ti wi, kan tə dəl ni sur kar Yami, kan kar Yam ni tii palo,

⁴ ar ni tə tli gəs bi fingali, tə tus lulur gəs kə den kaarika, kan tə ɓal tutul hotən ter gəs da ti.

⁵ Ar ni tə shoti mal gip bar gali, kan tə nəm ho'i asəm kə mir mən kulci kar tiyi, tə den sarika na tutul hotəni nan tə ɓal ter gəs gwa.

⁶ Nan tə ɗir den Siman Bitəruso ar ni Bitərus wul ti'e, <<Babomi, ki ni kə ri kə ho'im asəma?>>

⁷ Yesu bali ti tə wule, <<Kə mom argon tu kan ami den pi kəkən gwa da'a, ama den kariwo kii momi.>>

⁸ Bitərus wul ti'e, <<O'o, Babomi, ko njem, kii ho'im asəm da'a.>> Yesu nəmi ti tə wule, <<Ami ni a ho ki dawo, ki gwan ni da'a.>>

⁹ Bitərus bali ti tə wule, <<Babomi, ba'e asəm gən ni katl kii ho da'a ama na am gən na gam gən ma.>>

¹⁰ Yesu nəmi ti tə wule, <<Muntu kan ho ti kawo, asəm gəs ni katl baa ndu ho'i, rawo dli gəs kupo dləran ni ar ra. Dləran ni kən ra, ama ba'e kup gin ni da'a.>>

¹¹ Domici tə mom muntu kan ba ri kə bi gəs ka gwa, ar ni kem tə wule ba'e kup gin ni ra dləran da'a.

¹² Nan tə pa'i ho'i wur asəmo, ar ni tə la tutul dli gəs kan tə pal kə ba dəmi gəs tə ngen momi kar wur tə wule, <<Kə mani momi argon tu kan a pi in gwaya?>>

¹³ Kə la'əm bi <<Ba mən kulci>> na <<Babomi>> kan untu ni ar ra, domici argon tu ami ra gwa itu.

¹⁴ Kəkəno ami, Babom na Mən kulci ine, ho asəm ginka, kən ma ar ndari kə ho'i ni ya'ən asəmka.

15 A gode in ni den kə pi ni kandatu a pi in gwa.

16 Ge shirəm ni a yari ine, zher ba man babom gəs da'a, ko də nye mən kartən man muntu kan kar tiyi gwa.

17 Kəkən kan kə mom bar juwo, kii dəm mən albarka kən ni kə pi gwa.

Yesu yari den'e baa bali ti kaari

18 <<Ba'e a shirəm ni den kup gin da'a, a mom munju kan a zəzari gwa. Ama muntuwo kə də laa'i argon tu shirəm kə Yam yari gwa ni den'e, <Muntu kan den ci fingal namən balim kaarwi.>*

19 <<A yari in ni kəkən kapən ar pi, den wokoci tu ar ni piwo kə ngəsh kən ni den ami ni'e ti.

20 Ge shirəm ni a yari ine, murgon tu kup kan nəm muntu a karo, ami ni tə nəmi. Murgon tu kup nəmənə tə nəm ni muntu kan karəm gwa.>>

21 Den kaar kə yari muntuwo, Yesu dam ti gip ruhu kan tə wule, <<Ge shirəm ni a yari ine, nəm gip kən ba ri kə balim kaari.>>

22 Mir mən kulci kar ti shin ezən gip damtən den murgon tu tə shirəm den ti gwa.

23 Nəm gip mir mən kulci kar ti, muntu Yesu ba ndu gwa ra njon kosak na Yesu.

24 Siman Bitərus pi am nye mən kulciyi tə wul ti'e, <<Ngen momi kar ti den muntu tə shirəm gwa.>>

25 Ar ni nye mən kulci kar ti kan dəm kosak na Yesu gwa ngen momi kar ti tə wule, <<Babomi, wo ni ba ri kə pi ituwe?>>

26 Yesu nəmi ti tə wule, <<Ti ni'e muntu kan a cen nye bəredi a si gip gal a ri ti kə bi gwa.>> Ar ni

* 13:18 13.18 Zabura 41.9

nan tã si nye bærediyi gip galiwo kan tã bi Yahuda Iskariyoti, nya Siman.

²⁷ Na zhotøne nan Yahuda ci bæredi tuwo, ar ni Shetan te gip ti. Ar ni Yesu wul ti'e, <<Yahuda, argon tu kã ri kã piwo, pi na zhotøne.>>

²⁸ Ama murgon ra gip munju kan Yesu bi wur fingali mom argon tu kem Yesu yari ti untu gwa da'a.

²⁹ Jen pæn'e nan Yahuda ni na posh wurpi gæzæno, Yesu ba yari ti ni den tã ri wur argon tu ba ndu kã pi Nyeli, ko den tã bi argon munju am ri wur kaar da gwa ni.

³⁰ Na zhotøne nan Yahuda ci bæredi tuwo, ar ni tã døl te kaarika. Ar tu ngap gas ni.

Yesu yari den'e Bitærus baa nge momi gæsi

³¹ Nan Yahuda ndarawo, ar ni Yesu wule, <<Kækæn ni Nya Mbaræm zam dædatæn kan Yam ba zam dædatæn tæp kar ti ra gwa.

³² Yam ni zam dædatæn tæp kar tiwo,[†] Yam baa dæda Nyayi gip gam gæsi, ar ba dlyam da'a tii zam dædatæni.

³³ <<Mimir gæni, aa dæm nan kæn cina de njem. Kii ngenæmi, ama kandatu a yari mæn Yahuda gwa'e, <Las tu a riwo, kii manì ritæn da'a,> untu ni a yari in kækæn pa.

³⁴ <<Pel kulci ni a bi ine. Ndu ni ya'æni. Kandatu a ndu kæn gwa, untun kæn ma ar næn kã ndu ni ya'æni.

³⁵ Na untun mbaræm kup baa mom'e kæn mir mæn kulci karæm ni, kæn ni kã ndu ya'æn gwa.>>

[†] **13:32 13:32** Kor ræshi tulankuri jen ra na Yam ni zam dædatæn tæp kar tiwo da'a

³⁶ Siman Bitərus ngen momi kar ti tə wule, <<Babomi, ako ni kə riwe?>> Yesu bali ti tə wule, <<Las tu a riwo, kəkəno kii mani kopi gən da'a, ama den kariwo kii mani kopi gəni.>>

³⁷ Bitərus ngen momi kar ti tə wule, <<Babomi, ununu kem aa mani kopi gi kəkən da'awu? Aa bi gam gən a məsh den bi gi.>>

³⁸ Ar ni Yesu nəmi ti tə wule, <<Kii bi gam gi kə məsh den bi gəna? Ge shirəm ni a yari'i, kapən də tus kor la yar kə bətloniwo, kii wule kə momən da'a bisi myakan!

14

Yesu ni'e təp kə ritən kar Bəba

¹ <<Ba kə za ni də argon ghun kən da'a. Ngəsh kən ni den Yami, kə pa ngəsh kən ni deməni.

² Gip bom də Banwo kushi ra na womti. Untu ni fa dawo, na a yari in wi. A ndara ni barta kə kərkəmi in lasi.

³ Ami ni a ndara a kərkəmi in laso, aa pal sur kə pəni gin karəmi, kən ma kə dəm ni las tu ami ra gwa.

⁴ Kə mom təp ritən las tu a ri gwa.>>

⁵ Ar ni Toma wul ti'e, <<Babomi, mə mom las tu kə ri gwa da'a, imni mii mom təpi rawe?>>

⁶ Yesu nəmi ti tə wule, <<Ami ni'e guntəpe, ge shirəmi, na ge mbatli. Təp karəm nangən ni mbarəm baa kop wu ri kar Bəba.

⁷ O Kə momən fawo, kii mom Ban pa'e. Kəkən na cina dəwo, kə mom ti kə pal kə shin tiwi.>>

⁸ Filibus wul ti'e, <<Babomi, gode mi Bəbayi, argon ra kan baa mani mi untu gwa da'a.>>

⁹ Yesu nāmi ti tē wule, <<Filibus, kup na a dām nan kēn kē tlyari wokoci untu ama har kēkēn kē momēn diya? Kup murgon tu shimāno, tē shin Bēba wi. Imni kii wule, <Gode mi Bēbayi>?

¹⁰ Kē ngēsh ki den'e ami ra gip Bēbayi, kan Bēbayi ra gipēn da'aya? Shirām ju a yariwo gwan kē gam gēn ni da'a, ama Bēbayi kan ba dām gipēn ni'e muntu ba pi mbap gēs gwa.

¹¹ Ngēsh ki demēn nan a wule ami ra gip Bēba kan Bēbayi ra gipēn gwa. Untu ni dawo ngēsh kēn ni den bar kē nāmi bi na am ju kan a pi gwa.

¹² Ge shirām ni a yari ine, murgon tu kup kan ngēsh ti demāno tii pi argon tu kan ami den pi gwa. Tii pi bar ju kan man munju ma gwa, domici a ndara kar Bēba wi.

¹³ Kano aa pi argon tu kup kē liri gip sun gēn gwa, kē dē Nyayi dīri Bēbayi dēdatēn kar mbarāme.

¹⁴ Ko unun kē liri gip sun gēno, aa pi ine.

Yesu gudlum shirām kē bi mbarām Ruhu kē Yami

¹⁵ <<Kēn ni kē ndu'āmo, kii pi argon tu a wule kē pi gwa.

¹⁶ Aa liri Bēba, ti ngapo tii bi in gon Mēn Ne Am ra tē dām nan kēn baa patēni.

¹⁷ Ti ni'e Ruhu mēn b̄uli dē mom ge shirām den Yami. Mbarām kē atl baa mani nāmi gēs da'a, domici wu bot shini gēs ko momi gēs da'a. Ama kēno kē mom ti, domici tēra den dēmi nan kēne, kan tē pa dām gip mbatl gini.

¹⁸ Aa za kēn wule mir maraya da'a, ama aa dīr kar kēne.

19 Cina de njemo, mbarəm kan den kaar bar atl kən ba'i shimən da'a, ama kəno kii shiməni. Domici ami kan ra na ge mbatlo, kən ma kii nərə na ge mbatli.

20 Gas ta ni kii mom'e ami ra gip Ban, kən ngap ra gipəni, kan ami ra gip kəne.

21 Murgon tu kup kan kum kulci gən kan tə piwo, ti ni'e muntu kan ba ndu'əm gwa. Muntu ba ndu'əmo Ban baa ndu ti pa'e, kan ami ma aa ndu ti kan a buli ti momi ko ami wo ni.>>

22 Ar ni Yahuda (ba'e Yahuda Iskariyoti da'a) wule, <<Ama Babomi, ununu kem kii gode mi ko ki wo ni ama kii gode nami mbarəm kan den kaar bar atl dawu?>>

23 Yesu bali ti tə wule, <<Murgon tu kup ba ndu'əmo, tii kop argon tu a kulci gwa. Ban baa ndu ti, kan mə dir kar ti mə pi dəmi gəmi nan ti.

24 Muntu kan ba ndu'əm dawo, tii kop kulci gən da'a. Shirəm ju kə kumo gwan kə gam gən ni da'a, kə Bəbayi kan karəm gwa ni.

25 <<A yari in ni kup muntu nan a'i ra nan kən gwa.

26 Ama Mən Ne Am mbarəmi, Ruhu kə Yami, muntu kan Bəba baa kar sur gip sun gəno, tii kulci in bar kup, tə pa ne in gip mbatl kup argon tu a yari in gwa.

27 Dəmi zhəlili ni a za nan kəne, dəmi zhəlili gən ni a bi ine. A bi in ni ba'e kandatu mbarəm kə atl ba bi gwa da'a. Ba də argon ghun kən ni da'a, eso ba kə kum ni bərti da'a.

28 <<Kə kum a wule, <Aa ndara kan a pa pal dir kar kəne.> Kən ni kə ndu'əmo, kii pi ghol mbatl nan a ndara kar Bəba gwa, domici Bəbayi manəmi.

²⁹ A yari in wi kəkəni kapən ar đir pi untuyi, wokoci tu ar ni piwo kə ngəsh kən ni den Yami.

³⁰ Aa'i shirəm naar nan kən da'a, domici muntu kan den dandi atl kən den đirtəne. Tə ra na argon kan tii mani pim gwa da'a.

³¹ Ama tə đir ni kə də mbarəm kan den kaar bar atl mom'e a ndu Bəba kan a pi argon tu kan Ban ba ndu a pi gwa. Tli ni yam mə za ni de.>>

15

Yesu ni'e ho kin inabi

¹ <<Ami ni'e ho kin inabi, kan Ban ni'e mən pi mbap dene.

² Ko gonge am kin tu gipən kan ba gəri mimir dawo tii wotlka, kan tə kəkəm am kin tu kan ba gəri gwa, kə də ar gər ra hoyi.

³ Kəkən ma ngəlan ni kən ra domici kə shirəm tu kan a yari in gwa.

⁴ Sa ni gipəni, kandatu ami ma a sa gip kən gwa. Am kin gon ra kan baa mani gəri mimir nan gəs gwa da'a, se ti ni tə sa den nas kin inabiyi. Untu ni kən ma kii mani gəri mimir da'a se kən ni kə sa gipən gwa.

⁵ <<Ami ni'e kin inabiyi, kən ni'e ga am kini. Mbarəm ni sa gipən kan ami gip tiwo, tii gəri mimir na womti, domici bat naməno kii mani pi argon da'a.

⁶ Murgon tu kup kan ba sa gipən dawo, ti ni wule am kin tu kan wotl laka kan ba konka gwa, mbarəm baa dom am kin ju, də wika gip utu, də kerika.

⁷ Kən ni kə sa gipən kan shirəm gən ba sa gip kəno, argon tu kup kə liriwo baa bi ine.

⁸ Ban baa zam dɛdatəni, kən ni kə pi dəmi tu kan ba gode'e kən mir mən kulci karəm ni, wule kin kan ba gəri mbuni mimir gwa.

⁹ <<Kandatu Bəba ba ndu'əmo, untu ni a ndu kən pa'e. Ra untuwo sa ni gip ndutən kan a gode in gwa.

¹⁰ A kop bar ju Ban yari gwa, kan a sa gip ndutən gəsi. Untu ni esi, kən ni kə kop bar ju a yari ino, kii sa gip ndutən gəni.

¹¹ A yari in ni muntu kə də ghol mbatl gən dəm gip kəne, kan kən ma də ghol mbatl gin laa'i ra.

¹² Argon tu a wule kə pi gwa ni'e kə ndu ni ya'əni kandatu a ndu kən gwa.

¹³ Ndutən gon ra kan naar man də mbarəm bi ge mbatl gəs den bi kə ga berəm gəs gwa da'a.

¹⁴ Kən ga berəm gən ni kən ni kə pi argon tu a wul kən'e kə pi gwa.

¹⁵ Aa'i la kən bi'e mir mən pi mbap da'a, domici nye mən pi mbap mom argon tu babom gəs ba pi gwa da'a. Ama a la kin bi'e ga berəm gəni, nan a yari in ko unu na unu kan a kulci kar Ban gwa.

¹⁶ Kən ni kə zəzarəm da'a, ama ami ni a zəzar kən kan a bi in mbap'e kə ri gəri ni mimiri, wule kin kan ba gəri mimiri, mimir ju kan baa pa dagwa. Ra untu ni Bəba baa bi in argon tu kup kə liri gip sun gən gwa.

¹⁷ Argon tu a wule kə pi gwa ni'e kə ndu ni ya'əni.>>

Mbarəm nge mir mən kartən kə Yesu

¹⁸ <<Mbarəm kə atl ni nge ino, mom ni'e ami ni wu pare nge.

¹⁹ Kən kə atl ni faro, atl baa ndu mimir gəsi. Ama nan kən kə atl ni da'a, a zəzar kən ni gip

mbarəm kan den atl gwa. Muntu ni kem mbarəm kə atl ba nge ine.

²⁰ Dami ni shirəm tu a yari in gwa'e, <Zher ba man babom* gəs da'a.> Wi ni wu kumim dliwo, wii kumi in dli pa'e. Na wu kop ni kulci gəno, wii kop kulci gin pa'e.

²¹ Wii pi in ni untu den bi sun gəni, domici wu mom muntu kan karəm sur gwa da'a.

²² Də wule a sur shirəm ni nan wur dawo, wii nəra na warwat pitən da'a. Ama kəkəno, wu ra na argon tu wii yari den pi warwat pitən gəzən gwa da'a.

²³ Murgon tu ngemo, tə nge ni Ban pa'e.

²⁴ A pi mbap gip dlom gəzən kan murgon tabe pi da gwa. Də wule a pi ni mbap ju far dawo, wii nəra na warwat pitən da'a. Ama kəkəno wu shin bar kə nəmi bi na am ju a pi gwa, kup na untu wu nge mi, wu nge Ban pa'e.

²⁵ Ama ar pini untu kə də laa'i argon tu kan ra na rəshi gip Kulci gəzən gwa'e, <Wu nge mi, ama gəs kə nge gəni ra da'a.>†

²⁶ <<Aa kari in bar sur na Mən Ne Mbarəm Am kan dəl sur kar Bəba gwa. Ti ni'e Ruhū kə ge shirəm kan dəl sur kar Bəba gwa, ti ni tii bi seda deməni.

²⁷ Kən ma mən bi seda ni deməni, rawo kən ra namən na pare pi bari.>>

16

¹ <<A yari in ni bar ju den ba də jili in nika da'a.

* 15:20 15.20 Yohana 13.16 † 15:25 15.25 Zabura 35.19; 69.4

² Wii dəli inka gip bom domtən kə mən Yahuda. Na ho bi, wokoci den dīrtən nan murgon tu kup ri in ekawo, tii pən'e mbap kə Yam ni tə den pi.

³ Wii pini untu domici wu tare wu mom Bəba ko ami wi da'a.

⁴ A yari in ni muntu den'e wokociyi ni dīro kə dami ni'e faro a yari ine.>> A yari in ni bar ju na pare pi bar da'a domici a'i ra nan kəne.

Mbap kə Ruhu kə Yami

⁵ <<Ama kəkəno a ndara ni kar muntu kan karəm sur gwa. Kup na untu gon gin ngen momi da'a tə wule, <Ako ni kə riwe?>

⁶ Kə laa'i na dun mbatl wi nan a yari in bar ju gwa.

⁷ Ama ge shirəm ni a yari in den ar mani in mbuntən də a ndara. Ami ni a ndara dawo, Mən Ne Mbarəmi Am baa sur kar kən da'a. Ama ami ni a ndarawo, aa kari in bar sur nan ti.

⁸ Ti ni tə mbirawo, tii kem də mbarəm kə atl kup mom den təp gəzən ra kor da'a den pi warwat pitəne, na den pitən dlat, na kandatu Yam baa hukunte mbarəm gwa.

⁹ Den shirəm kə warwat pitəno, domici mbarəm ngəsh wur demən da'a.

¹⁰ Den shirəm kə pitən dlato, domici a ndara kar Ban wi, las tu ki'i shimən da gwa.

¹¹ Kan den shirəm kə hukuntetən ngapo, domici hukunte muntu kan den dandi kə atl kən gwa wi.

¹² <<Ami ra na bar na womti kə yari ine, ama kii mani pəni kəkən da'a.

¹³ Ama wokoci tu ti Ruhu kə ge shirəmi mbi-rawo, tii kop nan kən gip bar ju kup kə ge shirəm ni gwa. Tii shirəm kə gam gəs da'a, ama argon tu

tə kum gwa ni katl tii yari, kan tə yari in bar ju kan baa pi gwa.

¹⁴ Tii dirəm dədatəne, nan argon tu kan a yari in ni tii yari in gwa.

¹⁵ Bar ju kup kan Bəba nariwo gwan ni. Ar ni kem a wule Ruhuyi baa pən argon tu kan a yari gwa tə yari ine.>>

¹⁶ <<Gip nye wokoci njemo ki'i shimən da'a, kan den kaari njemo kə pa shiməni.>>

Dun mbatl baa pal ghol mbatli

¹⁷ Ar ni jen gip mir mən kulci kar tiyi wul ezən'e, <<Ununu tə pi nupi na wultən'e, <Gip nye wokoci njemo ki'i shimən da'a, kan den kaar kə wokoci njemo kii pa shiməni> na es <Domici aa ndara kar Bəba wu?> >>

¹⁸ Wu ci cina na ngeni momi wu wule, <<Unun tə pi nupi na gip nye wokoci njem we? Mə mom unun tə yari da'a.>>

¹⁹ Yesu mom'e mir mən kulci kar ti den ndu'i wu ngen momi kar ti den muntu, ar ni tə wul wur'e, <<Kə ngen ni momi kar ya'ən den argon tu a pi nupi nan a wule, <Gip nye wokoci njemo ki'i shimən da'a, kan den kaar kə nye wokoci njemo kii pa shiməna?>

²⁰ Ge shirəm ni a yari ine, kii kul kə pi dun mbatli, ama mbərəm kə atlo ghol mbatl ni wii pi. Kii pi dun mbatli, ama dun mbatl gin baa palka ghol mbatli.

²¹ Gər mətli ni den gəriwo, tə kum dli hoyi domici wokoci gəs piwi, ama ti ni tə dəl amo tə mäsənika na kumi dli tu tə kum gwa domici təra laa'i na

ghol mbatli nan tē dīri pel mbarēm den kaar atl wi gwa.

²² Untu ni ar ra nan kēne, kəkən ni'e wokoci kē dun mbatli gi ni, ama aa shin kən ra kan kē pi ni ghol mbatli. Murgon baa mani kemi dē ghol mbatli gin paka da'a.

²³ Gas tawo ki'i liri argon karēm da'a. Ge shirēm ni a yari ine, Ban baa bi in argon tu kup kē liri gip sun gən gwa.

²⁴ Har kəkən ma kē liri argon gip sun gən wi da'a. Liri ni, kii zami, kē dē ghol mbatli gin laa'i ra.

²⁵ <<A shirēm ni nan kən na kolda bi. Ama wokoci ra den dīrtən kan aa'i shirēm nan kən na kolda bi gwa da'a, ama aa yari in tetla tetla den Ban gwa.

²⁶ <<Gas ta ni dīro, kii liri bar gip sun gēni. A wul ni'e kii liri Bēba na gam gini, ba'e ami ni aa liri den am gin da'a.

²⁷ Bēbayi na gam gēs ba ndu kēne domici kē ndu'ēmi kan kē nēm wi den a dēl ni sur kar Yami.

²⁸ A dēl ni sur kar Bēbayi kan a sur atli. Kəkəno ari kē za'i atl kən wi, kan a pal gən to kar Bēbayi ka.>>

²⁹ Ar ni mir mən kulci kar tiyi wule, <<Kəkəno ki den shirēm kandatu mii mom gwawi, ba'e gip kolda bi da'a.

³⁰ Kəkəno mē mom wi den'e kē mom bar kup. Kē mani bali mbarēm kapən tē ngen momi kar ki. Muntu kem mē ngēsh mī den kiwi den'e kar Yam ni kē dēl suri.>>

³¹ Yesu nēmi wur tē wule, <<Kəkəno kē ngēsh kən den Yam wi?

³² Ama Wokoci den dīrtēne, ar mbirawi ma, nan kii gēzanka, dē ko gonge gip kən ndara bom gēs kē

za'em nan gən gwa. Kup na untu ami nangən ni da'a, domici Bəba ra naməni.

³³ <<A yari in ni bar ju den gipəno kə zam ni dəmi zhəlili ra. Den kaar bar atl kəno, kii zam bar ju baa ghun kən gwa. Ama dəm ni na ndəri mbatli, a tare a tla gam kə warwat pitən kə den kaar atl wi.>>

17

Yesu shirən na Yam den gam gəsi

¹ Den kaar kə yari muntuwo, ar ni Yesu tli gam yam kan tə shirəm na Yam tə wule,

<<Bəba, wokoci piwi. Dəda Nya gi, kə də Nyayi ma tə dəda ki ra.

² Domici ki ni kə bi ti iko den mbarəm kup kə də tə bi ge mbatl tu kan baa pa da'a kup munju kə bi ti gwa.

³ Ge mbatl kan baa pa da gwawo ar ni'e də mbarəm mom ki, ki kan ki ni'e Yam nan gi gwa, kə wu pa mom Yesu Almasihu muntu kan kə kar gwa.

⁴ A diri'i dədatən den kaar atl wi təp kə ba pa'i pi mbap tu kan kə bim a pi gwa.

⁵ Kəkəno, Bəba, dəda'əm na dədatən tu ami nari cina da'i kapən də pi atl kundərəndlip gwa.>>

Yesu shirəm na Yam den am kə mir mən kulci kar ti

⁶ <<A gode munju kan kə bim gip mbarəm den kaar atl kə wu mom ki* gwa wi. Terkawo ge ni, ama ki ni kə bim wuri, ar tu wu kop shirəm giwi.

* **17:6 17.6** Gip bi kə mən Hellaso *sun gi*

⁷ Kəkəno wu mom wi den kup argon tu kə bimo kar kin ar dəli.

⁸ Rawo a bi wur ni shirəm tu kan kə bim gwa kan wu nəm wi. Wu mom wi den'e na ho bi kar ki ni a dəl suri, kan wu ngəsh wur den Yam wi den'e ki ni kə karəmi.

⁹ Wi ni a shirəm nan ki den am gəzəni. A shirəm ni nan ki den am kə nami mbarəm kan den kaar atl gwa da'a, ama den bi kə munju kan kə bim gwa ni, domici ge ni.

¹⁰ Argon tu kup ami ra nariwo ge ni, kan argon tu kup kan kira nariwo gwan ni. A zam dəfatən wi təp kar wuri.

¹¹ A'i ri kə dəmi den kaar atl da'a, ama wiwo wu'i ra den kaar atli, kan ami den totən kar ki. Bəba, ki kan dləran ni kira gwa, gandəl wurka na iko kə† sun gi, sun tu kan kə bim gwa ituwi, kə də wu dəm nəm kandatu mən ra nan ki nəm gwa.

¹² Nan ami ra nan wuro, a gandəl wur kan a ne wurka bat na də argon zam wuri təp kə ba sun tu kə bim gwa. Ko nəm gəzən jilka da'a bat na nəm tu kan məshtən ni'e patən gəs gwa kə də rəshi Shirəm kə Yam laa'i ra.>>

¹³ <<Kəkəno kar ki ni a to, ama a yari ni bar ju nan a'i ra den kaar atl gwa, kə də wu nərə laa'i na ghol mbatl gən gip mbatl gəzəni.

¹⁴ A yari wur shirəm giwi kan munju kan kə atl ni gwa ba nge wuri, domici wiwo kə atl ni wu'i da'a, kandatu ami ma kə atl ni da gwa.

¹⁵ Shirəm gən nan kiwo ba'e kə də kə pən wur ka den kaar atl ni da'a, ama a lir ki ni kə də kə gandəl wurka ba də mən dəsi tu tu zam wur da'a.

† 17:11 17.11 Ko, Bəba, kem wu dəm mən pitən dlat gip

16 Wi kə atl ni da'a, kandatu ami ma kə atl ni da gwa.

17 Pali wur dlat təp kə ba‡ ge shirəm gi, argon tu kə yari gwa ni'e ge shirəmi.

18 Kandatu kə karəm sur gip atlo, untu ni a kar wur rin gip atl ka pa'e.

19 Domici gəzən ni a ne gam gən markəme den bi gi, kə də wu ma də ne wurka markəm gip ge shirəm gi.>>

Yesu shirəm na Yam den am kə mən kopi kup

20 <<Munju ni katl a shirəm nan ki den am gəzən da'a. Ama a pa shirəm ni nan ki den am kə munju kan ba ri kə ngəstən den ki təp kə ba kulci gəzən gwa.

21 Bəba, a liri kə də kup gəzən dəm nəm. Kandatu ki ra gipən kan ami ra gip ki gwa ar ni a liri kə də wu ma wu dəm gip mi den də mbarəm kup ngəsh wur den Yam den'e ki ni kə karəmi.

22 A tare a bi wur dədatən tu kan kə bim gwa wi, kə də wu dəm nəm kandatu min ra nəm nan ki gwa.

23 Aa dəm gip wuri ki ngapo kə dəm gipəni, kə də wu dəm ra nəm hoyi, kə də mbarəm kup kan den kaar atl mom'e ki ni kə karəmi, kan'e kə ndu wur kandatu kə ndu'əm gwa.>>

24 <<Bəba, a ndu'e mbarəm ju kan kə bimo wu nəra las tu ami ra gwa. A ndu'e wu shin dədatən gəni, dədatən tu kan kə bim gwa domici kə ndu'əm kapən ne gəs kə pi atl kundərəndlip.>>

‡ 17:17 17.17 Ko kə wu dəm den kandatu

²⁵ <<Bäba mən pitən dlat, kup na mbarəm kə den kaar atl mom ki da'a, ama amo a mom ki, kan wu mom'e ki ni kə karəm suri.

²⁶ A kem wur wu mom kiwi Saa ci cina na kemi gəzən wu mom ki ra, kə də ndutən tu kan kə pimo ar dəm gip wuri, kan ami ma a dəm gip wuri.>>

18

Bi Yesu ka kan ba nəm ti

¹ Nan Yesu pa'i shirəm na Yamo, ar ni Yesu na mir mən kulci kar ti ndara kan wu jikat dəndi kə Kidəron. Den kəti kə bula'iwo dlyar kən zaitun gon ra, ar ni ti na mir mən kulci kar ti te gipi.

² Yahuda, muntu kan bi tikayi mom lasi, domici Yesu na mir mən kulci kar ti ba kur mo barta.

³ Ar ni Yahuda nde womti mən bi utuyi cina, ga mən buti bom kə Yami, kiri mən keri bar ju diri Yami na mən Parise ba te gip dlyari. Wu dir na ga toci, pitəla, dlo na bar kə dlanye.

⁴ Yesu na momi argon tu baa ndo nan tiwo, ar ni tə tli ter kar wur tə ngen momi tə wule, <<Wo ni kə ngeni?>>

⁵ Wu nəmi ti wu wule, <<Yesu kə Nazarat ni.>> Yesu wul wur'e, <<Ami ni.>> (Yahuda mən bi gəsika ra tlor nan wuri.)

⁶ Nan Yesu wul wur'e, <<Ami ni'e ti,>> ar ni wu dəlka na kaar kan wu nda atlka.

⁷ Ar ni tə pa ngen momi kar wur tə wule, <<Wo ni kə ngeni?>> Kan wu wul ti'e, <<Yesu kə Nazarat ni.>>

⁸ Yesu nāmi wur tē wule, <<A yari in'e ami ni'e ti. Ami ni fa kēn den ngeniwo, to za ni mbarēm ju wu ndara.>>

⁹ Muntu pi ni untu kē dē shirēm tu kan Yesu yari gwa laa'i, den'e, <<A hol ko nēm gip munju kan kē bim gwa da'a.>>*

¹⁰ Ar ni Siman Bitērus, muntu kan ra na bar sēbēr gwa, dli bar sēbēr gēs kan tē wotl kēm kē zher kē bar mēn keri bar ju dīri Yam gwa, tē pēni ti kēm kē shimli den gamka. (Sun kē zheri ni'e Malkus).

¹¹ Yesu wul Bitērus'e, <<Pali bar sēbēr gika gip kumti gēsi! Kē kum wule ar nēm a tla gip gal tu kan Bēba bim kē a tla gwa diya?>>

Ri na Yesu bom dē Hanana

¹² Ar ni domtēn kē mēn bi utu kē Roma na komanda gēzēn na ga mēn bōti bom kē Yam ba nēm Yesu. Wu bāl tika.

¹³ Kan wu pare ri gēs cina dē Hanana, muntu kan bakon kē Kayafa, bar mēn keri bar ju dīri Yam kē sheti ghoni nī gwa.

¹⁴ Kayafa ni'e muntu wokoci gon pi shirēm kiri kē mēn Yahuda den ar mani mbuntēn dē gon mēsh den am kē mbarēm kup gwa.

Bitērus nge'e tē mom Yesu kē nām

¹⁵ Siman Bitērus na nye mēn kulci kar Yesu gon den kopi Yesu kaari. Domici nye mēn kulci kar Yesu tuwo bar mēn keri bar ju dīri Yam gwa mom ti, ar ni tē kop Yesu tē te gip dēbom bom kē bar mēn keri bar ju dīri Yami gwa.

* **18:9 18.9** Yohana 6.39

16 Ama Bitərus dlər te bədlabən kaarika. Nye mən kulci kar Yesu goniyi, muntu kan bar mən keri bar ju dīri Yami mom ti gwa, pal ter na kaari, tə shirəm na nye gər tu kan den mbap buti bədlabən bomi gwa, kan ba ter na Bitərus gipi.

17 Nye gər tu kan den buti bədlabəni ngen momi kar Bitərus tə wule, <<Ki ma nəm gip mir mən kulci kar mbarəm tu ni diya?>> Bitərus bali ti tə wule, <<Ami ra gip wur da'a.>>

18 <<Wokoci idatən kə las ni, ar ni ga zher kə bar mən keri bar ju dīri Yami na ga mən buti bom kə Yam dlər kə kumi gəzhin mən utu kan wu hor gwa. Bitərus ma tərā dlər nan wuri, tə den kumi utuyi.>>

Bar mən keri bar ju dīri Yam ngen momi kar Yesu

19 Ar ni bar mən keri bar ju dīri Yam ngen momi kar Yesu den mir mən kulci kar ti na den kulci gəsi.

20 Yesu bali ti tə wule, <<A shirəm na mbarəm na ghundər argonka da'a, a pi ta kulci mbarəm gip bom domtən kə mən Yahuda na gip bom kə Yami, las tu mən Yahuda kup ba kur dom wur gwa. A yari argon muri da'a.

21 Unun kem kə ngen momi karəm rawe? Ngen momi kar munju kan kumən gwa, ai wu mom argon tu a yari gwa.>>

22 Nan Yesu yari muntuwo, ar ni gon gip kə cina gəzən kan kosak na Yesu gwa be ti amkayama. Tə wul Yesu'e, <<Untu ni kii bali shirəm bar mən keri bar ju dīri Yama?>>

²³ Yesu bali ti tē wule, <<O argon ra a yarika mægəniwo, yari. Ama e ge shirəm ni a yari fawo, unun kem kə bom we?

²⁴ Ar ni Hanana kar bar na Yesu na bali də Kayafa, bar mən keri bar ju dīri Yam gwa.>>

Bitərus nge'e tē mom Yesu biyi rop na kə myakan

²⁵ Bitərus ra dlor den kumi utu, ar ni jen ngen momi wu wul ti'e, <<Ki ma nəm gip mir mən kulci kar mbarəm tu ni diya?>> Ar ni Bitərus nge, tē wule, <<Ami ra gip wur da'a.>>

²⁶ Nəm gip zher kə bar mən keri bar ju dīri Yam, mən kə mbarəm tu kan Bitərus wotli ti kəmika shirəm tē wule, <<A shin ki na Yesu gip dlyar kən zaituni diya?>>

²⁷ Ar ni Bitərus pa wule untu ni da'a, gip untuwo ar ni tus kor la yare.

Yesu cina də Bilatus

²⁸ Kə bi cigəni ar ni kiri kə mən Yahudayi dəl na Yesu wu za bom kə Kayafa wu ndara nan ti bom kə gobna kə Roma. Ama ar ni wu nge tetən gip bomika bəse wu li gam gəzənka cina də Yam kan ar hane wur ci fīngal Jikat Bədlabəni.

²⁹ Ar ni Bilatus dəl ter kaari tē ngen momi kar wur tē wule, <<Unu shirəm ni kə dīri mbarəm kən cina dene we?>>

³⁰ Wu bali ti'e, <<Də wule mbarəm kən pi wani bar gon dawo, o na mə dīr ti cina da'i da'a.>>

³¹ Bilatus wule, <<Pən tēni na gam gin kə tloyi tēni shirəm den bi kulci gi ni.>> Ar ni mən Yahudayi wul ti'e, <<Mən ra na iko kə hukunte mbarəm də ri ti eka da'a.>>

³² Muntu pi ni kə də argon tu kan Yesu yari den kandatu tə ri kə məštən gwa laa'i.

³³ Bilatus pal te gip bomka, kan tə la bi Yesu tə ngen momi kar ti tə wule, <<Ki ni'e gun kə mən Yahuda ya?>>

³⁴ Yesu ngen momi kar ti tə wule, <<Muntuwo yari kə gam gi na ko jen ni yari'i untu deməni?>>

³⁵ Bilatus bali ti tə wule, <<Ami mən Yahuda na? Mbarəm gin na ga kiri mən keri bar ju điri Yam ni đir ki cina da'əmi. Ununu kə piwe?>>

³⁶ Yesu wule, <<Dəmi gən gunwo kə den kaar atl kən ni da'a. Na untuno, ga zher gən baa dlan wur wu hane kiri kə mən Yahudayi nəmi gəni. Ama dəmi gun gəno kə de ni da'a.>>

³⁷ Bilatus wule, <<Rawo ki gun na?>> Yesu nəmi ti tə wule, <<Kə yari dlat na wultən'e ami gun ni. Na ho bi, den untu ni gəri mi, kan den untu ni a sur gip atl, kə də a yari shirəm den ge shirəmi. Murgon tu kup kan den kopi kaar kə ge shirəmi baa kuməni.>>

³⁸ Bilatus ngen momi tə wule, <<Ununu ni'e ge shirəmi?>> Ra untuwo ar ni tə dəl te kaarika es kar mən Yahudayi tə wul wur'e, <<A zam argon tu kan baa nəm mbarəm kən dene gwa da'a.

³⁹ Ama kandatu kə kur pi gwa ni kə də pətli in nye mən bom moni nəm wokoci kə Nyel Jikat Bədlabəni. Kə ndu a pətli in Gun kə mən Yahuda ya?>>

⁴⁰ Ar ni wu tli na la'i yar es wu wule, <<O'o, ba'e ti da'a! Bi mi Barabas!>> Barabaso mən tli bən mbatl ni.

19

Tloyi Yesu shirəm den də ba tika den kini

¹ Ar ni Bilatus pən Yesu kan tə kem ba bo ti.

² Mən bi utuyi pi lish kə gun ka ire kan wu kemi ti sur gami. Wu kemi ti tlyari lulur mən mal galura.

³ Kan wu pi ta ritən kar ti wu den wultən'e, <<Də shirmi ika, gun kə mən Yahuda!>> Kan wu bebbe ti ankiyama.

⁴ Bilatus pa dəl ter kaari tə wul wur'e, <<Shin ni, a dəli ti ni ter kar kən kə də kə mom'e a zam ti na argon kə hukuntetən da'a.>>

⁵ Nan Yesu dəl ter kaari na lish kə gun ka ir gam dati na tlyari lulur mən mal galurawo, ar ni Bilatus wul wur'e, <<Mbarəmin kəni!>>

⁶ Nan kiri mən ker bar ju dīri Yam na ga mən buti bom kə Yam shin Yesuwo, ar ni wu tli yar yam wu wule, <<Ba tika den kini! Ba tika den kini!>> Ama Bilatus nəmi wur tə wule, <<Kəno pən tən na gam gin kə ba tinəka den kini. Amiwo a zam argon kan tə pi kan ndari də hukunte ti gwa da'a.>>

⁷ Ar ni mən Yahudayi nəmi ti wu wule, <<Mən ra na kulci, kan den kulci gəmiwo tə ndar məshtəni, domici tə la bi gam gəs'e Nya Yami.>>

⁸ Nan Bilatus kum untuwo ar ni tə kum bərti ka ra naari,

⁹ kan tə pal te gip bomka tə ngen momi kar Yesu tə wule, <<Ako ni kə dəl dīru?>> Ama Yesu nəmi ti da'a.

¹⁰ Bilatus wul ti'e, <<Kə nge shirəm namən kaya, kə mom'e ami ra na iko a za ki kə ndara ko a ba kika den kin da'a ya?>>

¹¹ Ar ni Yesu nāmi ti tē wule, <<Rawo, iko tu kan ki ra na ri demāno muntu kan Yam bi'i gwa ni katl. Warwat pitēn kē muntu kan la'ēm gip am da'i naar man ge.>>

¹² Den shirēm tuwo, ar ni Bilatus ndu tē za Yesu tē ndara, ama mēn Yahudayi pi ta la'i yar wu wule, <<Ki ni kē za mbarēm tu tē ndarawo, ki berēm kē Kaisar ni da'a. Murgon tu kup kan ba pēn gam gēs ti gunno, gapa ni tē pi na Kaisar.>>

¹³ Nan Bilatus kum muntuwo, ar ni tē dēli Yesu ter kaari kan tē dēm den dandi tloyi shirēm gēs kan ba la ti bi'e Debe kē Tate (na bi kē Arameik ngapo Gabbata).

¹⁴ Den pēt kerkēm bar kē nyel Jikat Bēdlabēn ni, pēt to dlom gam wi. Bilatus wul mēn Yahudayi'e, <<Gun gin tu.>>

¹⁵ Ama mēn Yahudayi la yar wu wule, <<Ndara nan ti! Ndara nan ti! 'Ba tika den kini!>> Bilatus ngen momi kar wur tē wule, <<A ba gun ginka den kina?>> Ar ni kiri mēn keri bar ju dīri Yami nāmi ti wu wule, <<Mēn ra na gun gon bom na Kaisar da'a.>>

¹⁶ Ar ni Bilatus bi wur Yesu kē wu ba tika den kini.

Ba Yesuka den kini

¹⁷ Ar ni mēn bi utuyi ndara na Yesu. Tē pēn kin kan baa ba tika dene gwa tē dēl gip bēni, tē ndara las kē Kula Gami (na bi kē Arameik ar ni'e Golgota).

¹⁸ Lasi ni wu ba tika den kini, kan na jen rop, nēm den am shimli gon ngapo den am yali kan Yesu te dlom da wurka.

¹⁹ Bilatus rəsh argon kan tə ɓa to gami da tika. Argon tu rəsh gwa ni'e, YESU KƏ NAZARAT, GUN KƏ MƏN YAHUDA.

²⁰ Mən Yahuda na womti zhiti argon tu rəsh gwa, domici las tu ɓa Yesuka den kino kosak na gip bən ni ar ra, kan argon tu rəshiwo, rəsh ni gip bi kə Arameik, Latin na Hellas.

²¹ Kan kiri mən keri bar ju ɗiri Yam ba wul Bilatus'e, <<Ba kə rəsh'e <Gun kə mən Yahuda> da'a, ama rəsh'e <Mbarəm kən wule ti gun kə mən Yahuda ni.> >>

²² Bilatus nəmi wur tə wule, <<Argon tu a rəsho, a rəsh wi.>>

²³ Nan mən bi utuyi ɓa Yesuka den kino, ar ni wu yem tutul dli gəs kan wu tatl bomi wupse, ko gonge gəzən na nəm, kan wu za nye lulur kə gipi untu. Nye luluriwo dləmi ni dləm da'a, zəlɔw ni ar ra argon tu nəm den yari har ba su atl gwa.

²⁴ Wu wul ezən'e, <<Ba mə tlyati nika da'a. Mə la ni guri'a dene mə shin ni wo ni baa zami.>>* Muntu pini kə də laa'i argon tu kan ra na rəshi gip shirəm kə Yam gwa'e, <<Kan wu tlyati lulur gən gip dlom gəzəni, kan wu la guri'a den lulur gən kə gipi.>> Argon tu mən bi utuyi pi gwa utu.

²⁵ Gip munju dlɔr kosak na kin tu ɓa Yesuka denewo nas ra, na nye mən gəpi kə nase, na Maryamu nagər kə Kəlopas, kan na Maryamu kə Magdala.

²⁶ Nan Yesu shin nas lasi, kan na nye mən kulci kar ti kan tə ndu gwa dlɔr kosako, ar ni tə wul nas'e, <<Nana, nya gin tu!>>

* 19:24 19.24 Shirəmi ba zam ni gip Zabura 22.18

²⁷ Kan tə wul nye mən kulci kar tiyi'e, <<Nana gin tu.>> Argon tu kan pən den gas tuwo ar ni nye mən kopi gəsi pən nana kə Yesu gip bom gəs tə dəm nan ti.

Məshtən kə Yesu

²⁸ Den kaar kə untuwo, nan Yesu mom'e bar kup piwi, kə də argon tu kan ra na rəshi gip shirəm kə Yam laa'iwo, ar ni tə wule, <<A kum guzum male.>>

²⁹ Zurum gon ra lasi laa'i na mati mal kin inabi. Ar ni wu gi soso gip mati mal kin inabiyi, wu kem sosoyi den dlo kan wu ta'i Yesu toka wu ne ti den bi.

³⁰ Nan Yesu bom mati mal kin inabiyiwo, ar ni tə wule, <<Ar pa wi.>> Na yari untuwo ar ni tə la gam atl kan tə kotl mbatlka.

³¹ Den pət Kərkəm bar ni, kan bar ni tlo gwa'e pət Shukutəni. Domici wu mən Yahudayi ba ndu wu za dli den kin den pət Shukutən da'a, kan wu liri Bilatus den də cen asəm gəzənka, kan də shu dli gəzənka sur den rati kini.

³² Ar ni ga mən bi utuyi ba đir kar mbarəm ju kan ba wurka den kin na Yesu gwa, kan wu cen asəm kə mbarəm kə nəmika na kə mən nəmi.

³³ Ama nan wu đir den Yesu kan wu zam tə tare tə məshkawo, ar ni wu'i cen asəm gəska da'a.

³⁴ Nan wu pi untuwo, ar ni nəm gip mən bi utuyi tul markəm ngetl kə Yesu na geshe, se car bəran na mal ba nəm shottəni.

³⁵ Mbarəm tu kan shin argon tu kan pi gwa ni yari muntu, kan argon tu tə yariwo untu ni ar ra. Tə mom'e ge shirəm ni tə yari, kan tə yari ni kə də kən ma kə ngəsh kən ni den Yesu.

³⁶ Bar ju pi ni untu kə də shirəm kə Yam laa'i, muntu kan wule, <<Baa cen ko nəm gip gul gəs da'a.>>†

³⁷ Shirəm kə Yam pa yari las gon'e, <<Wii shin muntu kan wu tul ti gwa.>>‡

Kapi kə Yesu

³⁸ Den kaariwo, Isubu kə Arimatiya ngen den də Bilatus bi ti dli kə Yesu. Isubu kə Arimatiyayiwo, nye mən kopi Yesu ni, ama muri ni tə pi domici tə bərti mən Yahuda. Bilatus bi ti bi kə pi untu, kan tə đir pən dli kə Yesu tə ndara nari.

³⁹ Nikodimu, mbarəm tu kan far ri kar Yesu gip gas gwa ri na Isubu. Nikodimu đir na mir mur na alos kan kurtli gwa, bar kə kilo hauya nəm na kutl.

⁴⁰ Mbarəm rop ju ba pən dli kə Yesu, wu bərke ti mir mən təmi kasəri, kan wu ghumka na tutul ghumu məshi mbarəme. Muntuwo den kandatu mən Yahuda ba kap məshi mbarəm gwa ni.

⁴¹ Las tu kan ɓa Yesu den kino dlyar gon ra lasi, gip dlyari ngapo pel bori gambəci gon ra, muntu kan kap murgon gipi wi dagwa.

⁴² Domici pət Kərkəm bar kə mən Yahuda ni kan gambəci'i ra kosak nan wuro, ar ni wu kap dli kə Yesuka lasi.

20

Tlitən kə Yesu gip məshi mbarəme

¹ Den pət Lahadi kə cigəni, tun bar'i pələu, ar ni Maryamu nye mən bən kə Magdala ri kar

† 19:36 19.36 Dəltəne 12.46; Dləmi Mbarəme 9.12; Zabura 34.20

‡ 19:37 19.37 Zakariya 12.10

gambəci kə Yesu kan tə shin kutəl tat tu kan le bi gambəci'ika nari gwawī.

² Ar ni tə đir na kətər kar Siman Bitərus na nye mən kulci kar Yesu nəmi, muntu kan Yesu ba ndu gwa, tə wul wur'e, <<Wu pən Babomka gip gambəci'i wi, ngapo mə mom las tu wu ne ti gwa da'a!>>

³ Ar ni Bitərus na nye mən kulci kar Yesuyi mən nəmi ri na kətəre kə ba gambəci'i.

⁴ Kup gəzən ropi den kətəre, ama nye mən kulci kar Yesu nəmi wuce Bitərus, kan tə pare mbu'i bar gambəci'i.

⁵ Tə ngus tə la ger su gipika kan tə shin tutul ghumi məshi mbarəmi lasi markəme, ama tə su gipi da'a.

⁶ Den kaariwo kan Bitərus ba mbubari, tə su gip gambəci'i. Tə shin tutul ghumi məshi mbarəmi lasi markəme.

⁷ Tə pa shin tutul tu kan bali Yesu đir gam gwa na kucimi las nəm, markəmi na ghol mayaniyi.

⁸ Den kaariwo ar ni nye mən kulci kar Yesu mən nəmi, muntu kan pare mbu'i bar bi gambəci'i gwa, tə ma tə su gipi. Tə shin kan tə ngəsh ti den Yesu.

⁹ (Ama kup na untu wu mani momi argon tu shirəm kə Yam yari den ar nəm də Yesu tli gip məshi mbarəm da'a.)

¹⁰ Ar ni mir mən kulci kar Yesuyi pal gəzən rən bomka.

Yesu dəl kar Maryamu kə Magdala

¹¹ Ama Maryamu dlər bi gambəci'i tə den kulu. Ti gip kuluwo ar ni tə ngus kan tə la ger su gip gambəci'ika

¹² ar ni tə shin mir mən kartən kə Yam rop na ghol tutul dli, njon las tu far dli kə Yesu ra gwa, nəm kə ba gami kan nəm təp kar asəme.

¹³ Ar ni mir mən kartən kə Yami ngen momi kar ti wu wule, <<Nagəre, unun kem ki den kulu we? >> Ar ni tə wul wur'e, <<Wu pən Babom gən kawī, kan a mom las tu wu ne ti gwa da'a.>>

¹⁴ Tə pa'i yari muntuwo ar ni tə bal ti, se tə shin Yesu dlor, ama tə mani momi'e Yesu ni da'a.

¹⁵ Ar ni Yesu ngen momi tə wul ti'e, <<Nagəre, unun kem kə den kulu we? Wo ni kə den ngeni we?>> Maryamu pən'e ti ni'e mən kəni, ar ni tə wul ti'e, <<Bar mbarəme, ki ni fa kə pən tikawo, yarim las tu kə ne ti gwa, aa ri pən ti.>>

¹⁶ Yesu la ti bi tə wul ti'e, <<Maryamu!>> Ar ni tə bal ti rən den tika kan tə shirəm gip bi kə mən Yahuda tə wule, <<Rabboni!>> (Ba mən kulci ituwi).

¹⁷ Yesu wul ti'e, <<Ba kə nəm dli gən da'a, domici a pal to kar Banka wu da'a. Ama ri yari mir byar'e, a ri kə paltən kar Ban kan Be gini, kar Yam gəni kan Yam gini.>>

¹⁸ Ar ni Maryamu nye mən bən kə Magdalayi ri kar mir mən kulci kar Yesuyi na zo shirəm kən'e, <<A shin Babom wi!>> Kan tə yari wur argon tu Yesu yari gwa.

Yesu dāl kar mir mən kulci kar ti

¹⁹ Gas Lahadi kə sit nan mir mən kulci kar Yesu ra kəba lasi nəm, na bədlabən kushi gəzən kup na le den bərti kə mən Yahudawo, ar ni Yesu dīr kan tə dlər gip dlom gəzən tə wule, <<Də dəmi zhəlili kop kəne!>>

²⁰ Den kaar kə yari muntuwo ar ni tə gode wur am gəs na markəm tu gəsi. Mir mən kopi gəsi pi ghol mbatl naar na shini Babomi.

²¹ Yesu pa wul wur'e, <<Nəm ni dəmi zhəlili! Kandatu Bəba karəm gwa untu ni a kar kən pa'e.>>

²² Nan tə yari untuwo ar ni tə hori wur kuskənu gəsi kan tə wul wur'e, <<Nəm ni Ruhu kə Yami.

²³ Murgon tu kup kə gaparte ti warwat pitən gəs kawo, gaparte ti ituwi, kan murgon tu kup kə gaparte tika dawo, gaparte ti da'a ituwi.>>

Yesu dəl kar Toma

²⁴ Rawo, Toma, nəm gip mir mən kulci kutl cet ropi (kan ba la ti bi'e Nye Ngumci*) ra gip wur da'a nan Yesu ri kar wur gwa.

²⁵ Ar ni nami mir mən kulciyi yari ti'e, <<Mə shin Babom wi.>> Ama tə wul wur'e, <<Ami ni a shin shu kusa ju den am gəsi, a kem yasa gən gip shu kusayi, kan a ne am gən den markəm tu gəs dawo, aa nəm da'a!>>

²⁶ Muri wusupse den kaar kə muntuwo, mir mən kulci kar Yesuyi ra gip bom esi, kan Toma ra nan wuri. Kup na bədlabən kushiya kup ra na le, ama Yesu dīr kan tə dlər gip dlom gəzən tə wule, <<Nəm ni dəmi zhəlili!>>

²⁷ Ar ni tə wul Toma'e, <<Kem yasa gi de, shin am gəni. Ta am gi kə kem gip markəm tu gəni. Za damtən kə ngəsh ki deməni.>>

²⁸ Toma nəmi Yesu tə wule, <<Babom gəni, na Yam gəni!>>

* **20:24 20.24** Toma (na bi kə Arameik) na Didimus (na bi kə mən Hellas) kup rop ju ba pi nupī'e ngumci

²⁹ Kan Yesu ba wul ti'e, <<Nan kə shiməno, kə ngəsh ki demən wi. Mən albarka ni'e munju kan shimən da'a ama kup na untu wu ngəsh wur demən gwa.>>

Argon tu kem rəsh təlankur kən gwa

³⁰ Yesu pi halama bar kə nəmi bi na am jen na womti den ger kə mir mən kulci kar ti, munju kan rəsh gip təlankur kən da gwa.

³¹ Ama rəsh ni mənjen kə də kə ngəsh† kən ni den Yesu ni'e Almasihu, Nya Yami. Kan tɔp kə ba ngəshtən den tiwo kə zam ni ge mbatl gip sun gəsi.

21

Yesu pi bar kə dləkəntən nəmi kose

¹ Den kaar kə untuwo, ar ni Yesu pa dɛl kar mir mən kulci kar ti bi bar bula kə Tiberiya.* Kandatu ar pi gwa ikəni.

² Siman Bitərus, Toma (kan ba la ti bi'e Nye ngumci† gwa), Natanayilu mbarəm kə Kana gip atl kə Galili, mimir kə Zabadi, na mir mən kulci kar Yesu jen rop ra lasi nan wuri.

³ Siman Bitərus wul wur'e, <<A ri kə nəmi kose.>> Ar ni nami mir mən kulci kar Yesuyi wule, <<Mən ma mii ri nan ki.>> Ar ni wu ndara kan wu to gip kungələn jikat male, ama gip gastawo wu nəm argon da'a.

† **20:31 20.31** Ko kə də kə ci cina na ngəshtən * **21:1 21.1** Bula kə Galili, nəm ar ni'e bula kə Tiberiya na bi kə mən Hellas † **21:2 21.2** Didimus (na bi kə mən Hellas) kup rop ju ba pi nupi'e ngumci

⁴ Kə bi cigəniwo ar ni Yesu dlər den bishidi bar bula'i, ama mir mən kulci kar tiyi mani momi'e Yesu ni da'a.

⁵ Ar ni tə la wur bi tə wule, <<Mir moni, kən ra na kosa?>> Kan wu nəmi ti wu wule, <<O'o.>>

⁶ Yesu wul wur'e, <<La ni bar kə nəmi kos gin den am shimli kə kungələn jikat mali, kii nəm jeni.>> Nan wu piwo, kan wu nəm kos na womti har wu'i mbu dəli bar kə nəmi kosi tor gip kungələn jikat mali da'a.

⁷ Ar ni nye mən kulci tu Yesu ba ndu gwa wul Bitərus'e, <<Babom ni ca!>> Nan Siman Bitərus kum'e Babomno ar ni tə pən tutul dli gəs tə la'i, (domici tə tuska wi den bi mbapi) kan tə nda su gip malika.

⁸ Nami mir mən kulci kar ti gip kungələnyi dīri, kan wu dəl bar kə nəmi kosi tor laa'i na kose. Rawo, wu dlyam na gam bishidi bar bula'i da'a, bar kə desi asəm hauya kutl cet nantam (300) ni.

⁹ Nan wu dəl tor gip maliwo, ar ni wu shin gəzhin mən utu gon lasi, na kos dene, kan na bəredi jeni.

¹⁰ Yesu wul wur'e, <<Diri ni jen gip kos ju kan kə'i nəm gwa.>>

¹¹ Ar ni Siman Bitərus to gip kungələn jikat mali kan tə dəl bar kə nəmi kosi tor den bishidi. Laa'i na kiri kos gudəli hauya nyingi na kutl cet myakan (153), ama kup na womtitən gəzən juwo bar kə nəmi kosi tlyatka da'a.

¹² Yesu wul wur'e, <<Dir karye ni.>> Gon ra da'a gip mir mən kulci kar Yesuyi kan kərce kə wuli gəs'e, <<Ki wo ni we?>> Nan wu mom'e Babom ni gwa.

¹³ Ar ni Yesu dir kan tã pãn bãredi tã bi wuri, kan tã pa pãn kosi tã bi wuri.

¹⁴ Muntu ni'e dältãn kã Yesu kã myakan kar mir mãn kulci kar ti den kaar kã tlitãn gãs gip mãshi mbarãme.

Yesu shirãm na Bitãrus

¹⁵ Nan wu pa'i ci baro, ar ni Yesu wul Siman Bitãrus'e, <<Siman nya Yohana, na ho bi kã ndu'ãm man munju ya?>> Siman nãmi ti tã wule, <<Aan, Babomi, kã mom'e a ndu ki.>> Yesu wul ti'e, <<Bi tãm gãn fingali.>>

¹⁶ Yesu pa ngen momi kar ti kã ropi tã wule, <<Siman nya Yohana, na ho bi kã ndu'ãma?>> Siman nãmi ti tã wule, <<Aan, Babomi, kã mom'e a ndu ki.>> Yesu wul ti'e, <<Ne ger den tãm gãni.>>

¹⁷ Yesu pa ngen momi kar ti kã bisi myakani, tã wule, <<Siman nya Yohana, kã ndu'ãma?>> Ar ni ar ghun Bitãrus domici bisi myakan ituwi tã ngen momi kar ti na wultãn'e, <<Kã ndu'ãma?>> Ar ni tã wul ti'e, <<Babomi, kã mom ko unu, kã mom'e a ndu ki.>> Yesu wul ti'e, <<Bi tãm gãn fingali.

¹⁸ Ge shirãm ni a yari'i, nan kã'i dãliwo kã kem tutul dli gi kã ndara las tu kã ndu gwa, ama wokoci tu kã korsiiwo kii ta am gi, kan dã murgon kemi'i tutul dli kan tã ri'i las tu kan kã ndu ritãn da gwa.>>

¹⁹ Yesu yari ni untu kã dã tã gode wur kandatu Bitãrus ba ri kã mãshtãn kan baa dãda Yam gwa. Ar ni Yesu wul ti'e, <<Kopãni!>>

²⁰ Nan Bitãrus bal tiwo, ar ni tã shin nye mãn kulci tu kan Yesu ba ndu ti gwa ra den kopi gãzãni. (Ti ni'e muntu kan dãm kosak na Yesu wokoci ci fingal kã Nyel Jikat Bãdlabãn gwa. Ti ni'e muntu

kan ngen momi kar Yesu gwa tə wule, <<Babomi, wo ni ba ri kə bi gi kayi?>>)

²¹ Nan Bitərus shin tiwo, ar ni tə ngen momi kar Yesu tə wule, <<Babomi, im nu baa ndo na mbarəm tuwe?>>

²² Yesu nəmi ti tə wule, <<Ami ni a ndu tə dəm ra ar ri paltən gən suro, unun ghun kiwe? Ki de kopəni!>>

²³ Yari untu kem shirəm tu nga las gip mir mən kopi den'e nye mən kulci kar Yesu tu baa məsh da'a. Ama rawo ba'e Yesu wul ni'e tii məsh da'i da'a, ama tə wul ni'e, <<Ami ni a ndu tə dəm ra ar ri paltən gən suro, unun ghun kiwe.>>

²⁴ Ti ni'e nye mən kulci kar Yesu tu kan bi seda den bar ju, kan tə pa rəsh gwa. Mə mom'e seda gəs den Yesuwo untun ar ra.

²⁵ Bar ra na womti kan Yesu pi gwa. Də wule baa rəsh ni kupo, a shin atl kundərəndlip baa zam ba ne təlankur ju kan baa rəsh gwa da'a.

Zul

The New Testament in the Polci language of Nigeria:

Zul

copyright © 2023 Seed Company in collaboration with Language Developers and Bible Translators Association

Language: (Polci)

Contributor: The Seed Company

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution Share-Alike license 4.0.

You have permission to share and redistribute this Bible translation in any format and to make reasonable revisions and adaptations of this translation, provided that:

You include the above copyright and source information.

If you make any changes to the text, you must indicate that you did so in a way that makes it clear that the original licensor is not necessarily endorsing your changes.

If you redistribute this text, you must distribute your contributions under the same license as the original.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

Note that in addition to the rules above, revising and adapting God's Word involves a great responsibility to be true to God's Word. See Revelation 22:18-19.

2025-07-03

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 3 Jul 2025 from source files dated 3 Jul 2025

966ae514-e466-5db9-a2c4-48a0e108d406